

ZBIERKA ÚLOH PRE VZDELÁVACÍ STUPEŇ

ISCED 1

Matematika
Slovenský jazyk a literatúra
Maďarský jazyk a literatúra

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

ZBIERKA ÚLOH PRE VZDELÁVACÍ STUPEŇ

ISCED 1

Matematika
Slovenský jazyk a literatúra
Maďarský jazyk a literatúra

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Zbierka úloh pre vzdelávací stupeň ISCED 1

Publikácia vznikla ako výstup z projektovej aktivity 2.1 a 2.3 projektu „Hodnotenie kvality vzdelávania na ZŠ a SŠ v kontexte prebiehajúcej obsahovej reformy vzdelávania“ (ITMS kód 26110130309) spolufinancovaného z prostriedkov EÚ, ktorého riešiteľom bol NÚCEM.

Riešiteľský tím pracoval pod vedením Mgr. Evy Polgáryovej, PhD.

Zostavil:	PaedDr. Ingrid Alföldyová, PhD.
Autori testu z matematiky:	PaedDr. Ingrid Alföldyová, PhD. doc. RNDr. Pavol Černek, CSc.
Manažér projektovej aktivity za matematiku:	Mgr. Tatiana Košinárová
Vedúci koordinátor autorského tímu pre MAT ISCED 1:	RNDr. Viera Ringlerová, PhD. PaedDr. Ingrid Alföldyová, PhD.
Autori testu zo slovenského jazyka a literatúry:	Mgr. Pavla Agalarevová Mgr. Jana Kummerová
Autori testu z maďarského jazyka a literatúry:	PaedDr. Anita Halászová Mgr. Judit Pék
Manažér projektovej aktivity pre vyučovacie jazyky:	Mgr. Eva Péteryová
Vedúci koordinátor autorského tímu pre SJL ISCED 1:	Mgr. Elena Laššová Mgr. Božena Mizerová
Vedúci koordinátor autorského tímu pre MJL ISCED 1:	PaedDr. Magdaléna Hrbáček, PhD.
Odborní garanti pre: matematiku slovenský jazyk a literatúru maďarský jazyk a literatúru	doc. RNDr. Edita Partová, CSc. Mgr. Zuzana Hirschnerová, PhD. Mgr. Ildikó Vančová, PhD.
Jazyková úprava:	Mgr. Zuzana Hirschnerová, PhD.
Grafická úprava:	Peter Géze Mgr. Eva Polgáryová, PhD.

Vydal: © Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania
Miesto vydania: Bratislava
Rok vydania: 2013
Prvé vydanie
Náklad: 3 000 výtlačkov
Tlač: ŠEVT, a.s.
ISBN 978-80-89638-03-1

Obsah

Predslov	4
Slovník pojmov	5
1. Všeobecná charakteristika úloh	6
2. Matematika	9
2.1. Obsahové zameranie súboru úloh z matematiky	9
2.2. Analýza úloh z matematiky	10
2.3. Ukážky vybraných úloh z matematiky	27
3. Slovenský jazyk a literatúra	34
3.1. Obsahové zameranie súboru úloh zo slovenského jazyka a literatúry	34
3.2. Analýza úloh zo slovenského jazyka a literatúry	35
3.3. Ukážky vybraných úloh zo slovenského jazyka a literatúry	53
4. Maďarský jazyk a literatúra	58
4.1. Obsahové zameranie súboru úloh z maďarského jazyka a literatúry	58
4.2. Analýza úloh z maďarského jazyka a literatúry	59
4.3. Ukážky vybraných úloh z maďarského jazyka a literatúry	76
Použitá literatúra	79
Súbor úloh z matematiky	80
Kľúč správnych odpovedí MATEMATIKA	89
Súbor úloh zo slovenského jazyka a literatúry	90
Kľúč správnych odpovedí SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA	99
Súbor úloh z maďarského jazyka a literatúry	100
Kľúč správnych odpovedí MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA	109

Predslov

Zbierka úloh je určená predovšetkým učiteľom vyučujúcim na vzdelávacom stupni ISCED 1, odbornej pedagogickej verejnosti, ako aj žiakom a ich rodičom. Učiteľom má slúžiť ako inšpiračná pomôcka pri tvorbe vlastných úloh z matematiky a vyučovacích jazykov pre žiakov na vzdelávacom stupni ISCED 1, prípadne pri príprave žiakov na zisťovanie úrovne ich vedomostí a zručností. Žiakom a ich rodičom má poskytnúť informácie o rôznych typoch úloh, s ktorými sa žiaci môžu stretnúť v priebehu vzdelávania.

Zbierka poskytuje vzorové úlohy z matematiky a z vyučovacích jazykov (slovenského jazyka a literatúry a maďarského jazyka a literatúry) na úrovni ISCED 1, z ktorých sú v časti príloh zostavené tzv. súbory úloh a k nim sú vypracované kľúče správnych odpovedí.

Zbierka úloh je rozčlenená do štyroch hlavných kapitol. V kapitole Všeobecná charakteristika úloh opisujeme základné charakteristiky úloh, ich kognitívnu a obsahovú dimenziu. Venujeme sa tiež hodnoteniu úloh zaradených do jednotlivých súborov úloh. V samostatných kapitolách sa zameriavame na špecifické charakteristiky úloh z matematiky a z vyučovacích jazykov. Súčasťou týchto kapitol je

obsahové zameranie súboru úloh s informáciami o ich zastúpení podľa tematických okruhov (v matematike), prípadne tematických oblastí (pri vyučovacích jazykoch) uvedených v Štátnom vzdelávacom programe a podľa kognitívnych procesov a poznatkov. K jednotlivým úlohám poskytujeme podrobné charakteristiky. Ako vzor uvádzame ukážky úloh správnych i nesprávnych žiackych riešení.

Jednotlivé súbory úloh a kľúče správnych odpovedí sú zaradené samostatne v časti príloh, bez akýchkoľvek sprievodných textov, a to z toho dôvodu, aby ich mohli učitelia používať aj na prípadné overovanie vedomostí a zručností svojich žiakov. Z nich si môžu vo vyučovacom procese vybrať len potrebnú časť úloh alebo použiť celý súbor úloh. Učitelia si môžu jednotlivé úlohy uvedené v zbierke upravovať a prispôsobovať osobitostiam svojich žiakov.

Želáme všetkým učiteľom, aby pre nich táto publikácia bola spestrením vyučovania a zároveň zdrojom inšpirácie pri tvorbe vlastných úloh. Na záver ďakujeme učiteľom a žiakom vybraných ZŠ, bez ktorých by táto publikácia nebola obohatená o ukážky žiackych riešení.

Slovník pojmov

Úspešnosť

je percentuálny podiel bodov za úlohy, na ktoré žiak správne odpovedal z celkového počtu bodov, ktoré v teste získal.

Obťažnosť

je podiel žiakov, ktorí na položku odpovedali správne. Môže byť vyjadrená v percentách, pričom sa počíta podľa vzorca: $\frac{\text{počet žiakov, ktorí úlohu vyriešili správne}}{\text{počet všetkých žiakov}} \cdot 100$. Z hľadiska zabezpečenia vysokej reliability je optimálne, aby sa obťažnosť väčšiny položiek pohybovala okolo 50 %. Za veľmi obťažné považujeme položky s obťažnosťou 80 % a viac (nad 90 % hovoríme o extrémnej obťažnosti), ľahké sú položky s obťažnosťou pod 20 % (pod 10 % hovoríme o extrémne ľahkých položkách).

Citlivosť

je schopnosť položky rozlíšiť dobrých a slabších žiakov. Zoradených žiakov podľa úspešnosti v teste rozdelíme do piatich (prípadne desiatich) skupín. Citlivosť položky predstavuje rozdiel medzi priemernou úspešnosťou najslabšej a najlepšej pätiny (desatiny) testovaných žiakov. Citlivosť nižšiu ako 30 považujeme za nedostatočnú, záporná hodnota identifikuje kritickú položku.

Neriešenosť

je percentuálny súčet nedosiahnutých a vynechaných riešení.

Medzipoložková korelácia

je korelácia medzi položkou a zvyškom testu. Vyjadrujeme ju pomocou koeficientu korelácie P. Bis. (Point Biserial) medzi úspešnosťou vybranej položky a sumou všetkých úspešností všetkých ostatných položiek. Záporná hodnota vypovedá o tom, že položka nerozlišuje dobrých a slabších žiakov. Dobrí žiaci (žiaci, ktorých úspešnosť v teste bola vyššia) na položku vo väčšine prípadov odpovedali nesprávne a naopak slabší žiaci (žiaci, ktorí dosiahli v teste nižšiu úspešnosť) uviedli správnu odpoveď. Ak je táto hodnota blízka 0, položka taktiež slabo rozlišuje úspešných a menej úspešných žiakov. Aby sme položku považovali za vhodnú, hodnota medzipoložkovej korelácie musí dosahovať úroveň minimálne 0,30.

Kľúč správnych odpovedí

je prehľadná tabuľka, v ktorej sú uvedené všetky riešenia, ktoré sú považované za správne.

1. Všeobecná charakteristika úloh

Úlohy sú koncipované tak, aby z nich bolo možné zostaviť jeden ucelený súbor úloh z daného učebného predmetu, ktorým by bolo možné zistiť úroveň osvojenia učiva po ukončení vzdelávacieho stupňa ISCED 1. Úlohy z matematiky, zo slovenského jazyka a literatúry a z maďarského jazyka a literatúry sú organizované podľa dvoch dimenzií: **obsahovej** a **kognitívnej**.

Obsahová oblasť

je definovaná jednotlivými tematickými okruhmi daných učebných predmetov a **v súlade s platnou pedagogickou dokumentáciou**, t. j. Štátnym vzdelávacím programom pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike. Úlohy sú zostavené tak, aby neboli zamerané len na zapamätané vedomosti a naučené algoritmy. Úlohy rozvíjajú aj vyššie poznávacie schopnosti žiakov, hlbšie vedomosti a zručnosti, schopnosti žiakov aplikovať poznatky či objavovať stratégie riešenia. Z uvedených dôvodov sú úlohy z vyučovacích jazykov viac zamerané na čítanie s porozumením a z matematiky na schopnosť matematizácie textu, matematické uvažovanie a schopnosť riešiť problémy nástrojmi matematiky.

Úlohy z **matematiky** sú zaradené do obsahových oblastí, ktoré sú v súlade s tematickými okruhmi podľa ŠVP:

1. Čísla, premenná a početové výkony s číslami,
2. Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy,
3. Geometria a meranie,
4. Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika,
5. Logika, dôvodenie dôkazy.

Vychádzali sme z členenia učiva matematiky v ŠVP pre jednotlivé stupne vzdelávania. V primárnom vzdelávaní sa podľa ŠVP tematické okruhy *Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika* a *Logika, dôvodenie, dôkazy* objavujú len v podobe úloh. Žiaci ich riešia rozličnými spôsobmi, napr. *manipulatívnou činnosťou* s konkrétnymi objektmi, prípadne posudzovaním primeraných výrokov z hľadiska pravdivosti a nepravdivosti a pod. Úlohy

z týchto tematických okruhov sú zakomponované do rozličných tematických celkov v rámci celého 1. stupňa ZŠ. Obsahová náplň úloh plne korešponduje s obsahom jednotlivých tematických okruhov a s príslušnou kvalitou požadovanej kompetencie. Komplexné merania výkonov žiakov sa zameriavajú na všetky spomínané zložky.

Úlohy z **vyučovacích jazykov – slovenského jazyka a literatúry a maďarského jazyka a literatúry** sú zaradené do troch oblastí podľa rozdelenia učiva predmetu Slovenský jazyk a literatúra a Maďarský jazyk a literatúra v ŠVP:

1. Jazyk a komunikácia,
2. Komunikácia a sloh,
3. Čítanie a literatúra.

V *jazykovej zložke* je obsiahnuté učivo o jazykovom systéme slovenského jazyka, resp. maďarského jazyka, gramatické učivo a pravopis. Slohovo-komunikačná zložka sa zameriava na učivo súvisiace s praktickým využívaním jazyka v rôznych komunikačných situáciách v hovorenej aj ústnej forme. *Zložka zameraná na literatúru a čítanie* obsahuje učivo o základných literárnych pojmoch a čítanie s porozumením. Pre všetky zložky sú formulované kompetencie z oblasti jazykových kompetencií, komunikačných kompetencií, kompetencií práce s textom a čítania s porozumením, ktoré má žiak dosiahnuť. V zbierke úloh sme sa zamerali na všetky spomínané zložky. Obsahová náplň úloh korešponduje s obsahom zadefinovaným pre jednotlivé zložky a s príslušnou kvalitou požadovanej kompetencie.

Kognitívna oblasť

Charakteristika úloh korešponduje s kvalitou kognitívnych poznatkov z **revidovanej Bloomovej taxonómie kognitívnych cieľov**, ktorú uvádzame v tabuľke 1. Ide o dvojdimenzionálnu taxonómiu, ktorá zahŕňa dimenziu kognitívnych poznatkov a dimenziu kognitívnych procesov.

Tab. č. 1 Revidovaná Bloomova taxonómia kognitívnych cieľov

Dimenzia poznatkov	Dimenzia kognitívnych procesov					
	1. Zapamätať si	2. Porozumieť	3. Aplikovať	4. Analyzovať	5. Hodnotiť	6. Tvoriť
A. Faktické poznatky						
B. Konceptuálne poznatky						
C. Procedurálne poznatky						
D. Metakognitívne poznatky						

Dimenzia poznatkov má štyri kategórie:

- A. *faktickú (základné prvky, ktoré musia žiaci poznať, aby sa oboznámili s disciplínou a boli schopní riešiť jej problémy),*
- B. *konceptuálnu (vzájomné vzťahy medzi základnými prvkami vo vnútri väčších štruktúr, ktoré umožňujú ich vzájomné fungovanie),*
- C. *procedurálnu (ako niečo robiť, metódy zisťovania, kritéria pre používanie zručností algoritmov, techník a metód) a*
- D. *metakognitívnu (všeobecné znalosti o tom, ako poznávame a uvažujeme o vlastnom myslení).*

Dimenzia kognitívnych procesov má šesť kategórií:

- 1. *zapamätať si* (uložiť a vybaviť si vedomosti z dlhodobej pamäti),
- 2. *porozumieť* (konštruovať význam na základe informácií získaných prostredníctvom ústneho, písomného alebo grafického vyjadrenia)
- 3. *aplikovať* (realizovať a použiť určitý postup v danej situácii),
- 4. *analyzovať* (rozložiť celok na časti a určiť, aký je vzájomný vzťah častí, ktoré časti k sebe patria, aká je ich celková štruktúra a aký majú účel),
- 5. *hodnotiť* (posúdiť podľa daných kritérií),
- 6. *tvoriť* (vytvárať nové súdržné celky z jednotlivých prvkov, reorganizovať elementy do nového usporiadania alebo novej štruktúry).

Na základe uvedeného tak môžeme každej úlohe priradiť náročnosť z hľadiska kognitívnych poznatkov a kognitívnych procesov, pričom najväčší počet úloh uvedených v zbierke je v strednom poli náročnosti. Do úvahy sme brali aj osobitosti jednotlivých predmetov na primárnom stupni školského vzdelávania (ISCED 1). V kapitolách 2, 3, 4 uvádzame prehľady zastúpenia úloh podľa oblastí v jednotlivých súboroch úloh a taktiež podľa kognitívnych procesov a poznatkov.

Typy úloh

V zbierke sa nachádzajú dva typy úloh: **otvorené a uzavreté**.

Otvorené úlohy s tvorbou krátkej odpovede si vyžadujú stručnú, krátku odpoveď. V prípade matematiky je to číslo, v prípade vyučovacích jazykov je to slovo alebo slová v závislosti od zadania úlohy.

Uzavreté úlohy s výberom odpovede poskytujú žiakovi možnosť vybrať si správnu odpoveď zo 4 možností (A, B, C, D), pričom vždy je iba jedna z uvedených možností správna. Žiak pri týchto úlohách nemusí formulovať svoje myšlienky do odpovede.

Hodnotenie úloh

Pri hodnotení správnosti riešenia otvorených úloh je nevyhnutné dôsledne hodnotiť len to, čo je cieľom konkrétnej úlohy. V prípade vyučovacích jazykov, ak nie je cieľom zisťovať pravopis, nesprávny pravopis nezohľadňujeme pri hodnotení úlohy. Naopak ak pri riešení úlohy žiak preukáže svoje vedomosti, ktoré len súvisia s cieľom úlohy a uvedie čiastočnú odpoveď, takéto riešenie úlohy nepovažujeme za správne. Od žiakov vyžadujeme, aby svoje odpovede formulovali na základe zadania.

Žiacke odpovede na otvorené úlohy a úlohy s výberom hodnotíme bodmi. Na hodnotenie úloh používame binárne skórovanie, pri ktorom sa body pridelujú nasledovne:

1 bod – správna odpoveď,

0 bodov – nesprávna odpoveď, čiastočne správna alebo vynechaná odpoveď.

K samotnému hodnoteniu jednotlivých úloh je žiaduce pristupovať z hľadiska:

1. *vzťahu k samotnému žiakovi*,
2. *vzťahu k triede*.

Z hľadiska *hodnotenia vo vzťahu k žiakovi* je potrebné každému žiakovi priradiť percentuálnu úspešnosť. Je na zvážení učiteľa, či ju pretransformuje do známky. Z hľadiska *hodnotenia vo vzťahu k triede* je vhodné podrobnejšie analyzovať úspešnosť žiakov vo vzťahu k jednotlivým úlohám, tematickým okruhom, ale aj z hľadiska zastúpenia položiek podľa kognitívnych procesov a poznatkov.

2. Matematika

2.1. Obsahové zameranie súboru úloh z matematiky

V nasledujúcej kapitole sa nachádza 30 úloh z jednotlivých tematických okruhov matematiky podľa ŠVP. Pri riešení úloh odporúčame, aby mali žiaci povolené len písacie a rysovacie potreby. Podrobnejšie informácie o úlohách z matematiky sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách. V tabuľke č. 2 uvádzame zastúpenie úloh podľa obsahových oblastí.

Tab. č. 2 Zastúpenie úloh podľa obsahových oblastí z matematiky

Oblasť	Počet úloh	Percentuálne zastúpenie	Číslo úloh
1. Čísla, premenná a počtové výkony s číslami	17	56,67 %	1, 2, 3, 5, 8, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 25, 27, 29
2. Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy	2	6,67 %	10, 15
3. Geometria a meranie	6	20 %	4, 6, 7, 9, 21, 30
4. Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika	2	6,67 %	11, 26
5. Logika, dôvodenie, dôkazy	3	10 %	16, 22, 28

V tabuľke č. 3 uvádzame zastúpenie úloh z hľadiska **kognitívnej náročnosti** do dvoch dimenzií: dimenzie kognitívnych poznatkov a dimenzie kognitívnych procesov. Klasifikáciu cieľov podľa revidovanej Bloomovej taxonómie sme v matematike zvolili kvôli kompatibilitě s inými vyučovacími predmetmi, v ktorých sa bežne táto taxonómia využíva. Žiadnu úlohu sme zámerne nezaradili do kategórie *metakognitívnych poznatkov* a ani do kategórie *tvoriť*. V matematike na 1. stupni ZŠ kladieme dôraz na pojmy a procesy, t. j. *konceptuálne a procedurálne poznatky*. Viac úloh je zameraných v rámci dimenzie kognitívnych procesov na úroveň 2 až 4 (2. *Porozumieť*, 3. *Aplikovať*, 4. *Analyzovať*) a najmenej na 1 (1. *Zapamätať si*).

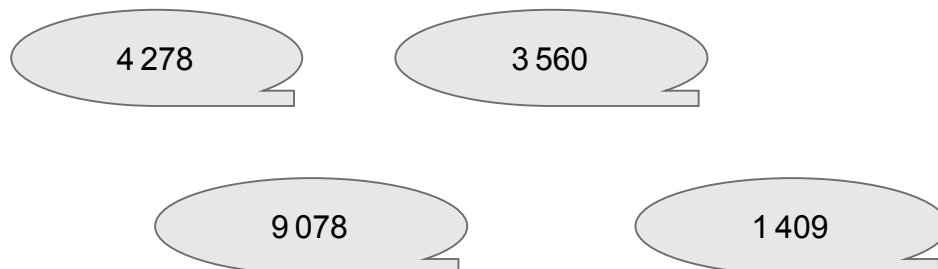
Tab. č. 3 Zastúpenie úloh z matematiky v revidovanej Bloomovej taxonómii kognitívnych cieľov

Dimenzia poznatkov	Dimenzia kognitívnych procesov					
	1. Zapamätať si	2. Porozumieť	3. Aplikovať	4. Analyzovať	5. Hodnotiť	6. Tvoriť
A. Faktické poznatky	1	20				
B. Konceptuálne poznatky	21	5, 14, 23, 28	2	16, 29	11	
C. Procedurálne poznatky	13	3, 8, 9, 25	4, 6, 12, 17, 18, 19, 24	7, 10, 15, 22, 26, 30	27	
D. Metakognitívne poznatky						

2.2. Analýza úloh z matematiky

▼ Úloha č. 1

Vyber číslo, ktoré má na mieste stoviek nulu.

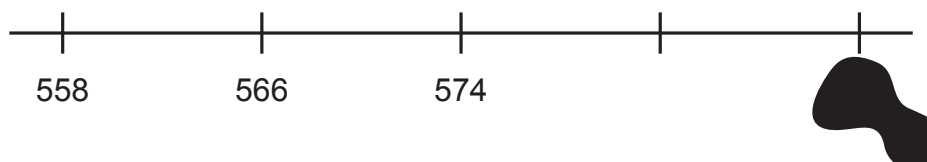

Tab. č. 4 Charakteristika úlohy č. 1

Cieľ úlohy	Čítať a písať troj- a štvorciferné čísla, poznať pozičný zápis čísel.
Tematický okruh	Čísla, premenná a početné výkony s číslami
Tematický celok	Vytváranie prirodzených čísel do 10 000
Požiadavka zo ŠVP	Pozičný zápis prirodzeného čísla v desiatkovej sústave
Kompetencia	Žiak pozná pozičný zápis prirodzených čísel v obore do 10 000.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Zapamätať si.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	9078
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 9078. Zlý prepis čísla (9780, 9708, 9077 a pod.) je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 2

Ktoré číslo má byť na číselnej osi na obrázku pod machuľou?

Tab. č. 5 Charakteristika úlohy č. 2

Cieľ úlohy	Objaviť pravidlo a pokračovať vo vytvorenej postupnosti, orientovať sa na číselnej osi.
Tematický okruh	Čísla, premenná a počtové výkony s číslami
Tematický celok	Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
Požiadavka zo ŠVP	Tvorba postupnosti podľa daného pravidla.
Kompetencia	Žiak objavuje pravidlo tvorby postupnosti na číselnej osi a pokračuje v tvorení ďalších jej prvkov pomocou sčítania a odčítania.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	590
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 590. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok, zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 3

Doplň do rámečkov chýbajúce číslice. Výsledok odčítania zapíš do rámečka.

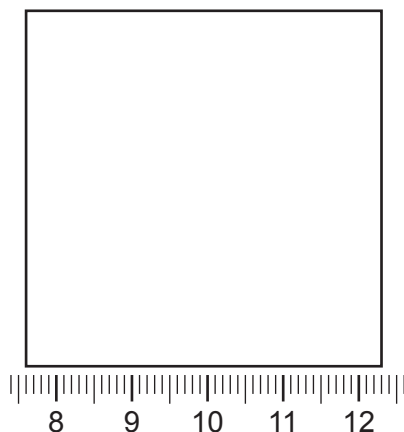
$$\begin{array}{r}
 4 \quad 9 \quad 0 \quad 5 \\
 - \quad 1 \quad 2 \quad \boxed{} \quad 3 \\
 \hline
 \boxed{} \quad \boxed{} \quad 3 \quad \boxed{}
 \end{array}$$

Tab. č. 6 Charakteristika úlohy č. 3

Cieľ úlohy	Odčítať dve prirodzené čísla v obore do 10 000, poznať a použiť algoritmus písomného odčítania.
Tematický okruh	Čísla, premenná a počtové výkony s číslami
Tematický celok	Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000
Požiadavka zo ŠVP	Písomné odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000.
Kompetencia	Žiak vykonáva písomne základné počtové výkony s prechodom cez 10.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	3632
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 3632. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok, zlý prepis výsledku, prípadne prepis čísel z rámečkov (žiak si neuvedomí, že na mieste desiatok má byť 3) je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 4

Koľko milimetrov má strana štvorca na obrázku?

Tab. č. 7 Charakteristika úlohy č. 4

Cieľ úlohy	Merať dĺžku strany štvorca.
Tematický okruh	Geometria a meranie
Tematický celok	Geometria a meranie
Požiadavka zo ŠVP	Meranie dĺžky úsečky v milimetroch a centimetroch.
Kompetencia	Žiak pozná, vie popísať, pozná meracie prostriedky dĺžky a ich jednotky, samostatne ich používa aj pri praktických meraniach.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	47
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 47. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok, zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 5

Rozdiel medzi číslom 900 a neznámym číslom je 400. Existujú dve takéto neznáme čísla. Vypočítaj ich súčet.

Tab. č. 8 Charakteristika úlohy č. 5

Cieľ úlohy	Sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 10 000.
Tematický okruh	Čísla, premenná a početné výkony s číslami
Tematický celok	Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000
Požiadavka zo ŠVP	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000 (písomne / spamäti).
Kompetencia	Žiak vykonáva porovnávanie rozdielom.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	1800
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 1800. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok (žiak nevypočíta súčet čísel), zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 6

Zdeno mal špagát dlhý 3 m 5 dm. Odstrihol z neho kus dlhý 60 cm a dal ho Milanovi. Koľko cm špagátu zostalo Zdenovi?

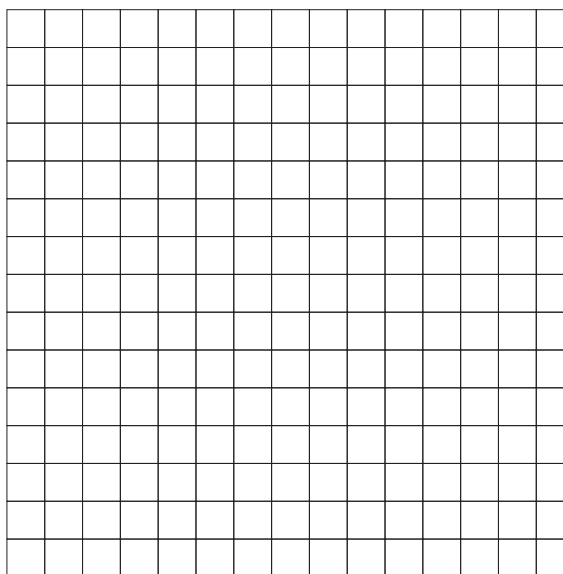
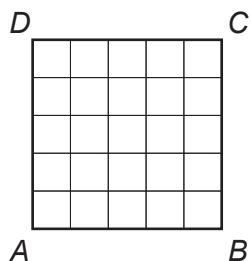
Tab. č. 9 Charakteristika úlohy č. 6

Cieľ úlohy	Premeniť zmiešané jednotky dĺžky.
Tematický okruh	Geometria a meranie
Tematický celok	Geometria a meranie
Požiadavka zo ŠVP	Premieňanie zmiešaných jednotiek dĺžky.
Kompetencia	Žiak pozná jednotky dĺžky a vie ich premieňať.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	290
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 290. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok, chyba pri premene jednotiek, zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 7

Narysuj do prázdnej štvorcovej siete štvorec $KLMN$ tak, aby strana štvorca $KLMN$ mala dvojnásobok dĺžky strany štvorca $ABCD$. Urči dĺžku jednej strany štvorca $KLMN$ v centimetroch.

Poznámka: Dĺžka strany každého štvorca v sieti je 5 mm.

Tab. č. 10 Charakteristika úlohy č. 7

Cieľ úlohy	Zväčšiť štvorec v štvorcovej sieti, určiť dĺžku strany narysovaného štvorca.
Tematický okruh	Geometria a meranie
Tematický celok	Geometria a meranie
Požiadavka zo ŠVP	Rysovanie rovinných útvarov v štvorcovej sieti.
Kompetencia	Žiak chápe pojem zväčšenie.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	5
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 5. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok, zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 8

Doplň čísla, ktoré sa skrývajú pod obdĺžnikom a trojuholníkom.

Vypočítaj súčet čísel pod obdĺžnikom a pod trojuholníkom.

$$4\,000 : 100 = \boxed{}$$

$$80 : 10 = \triangle$$

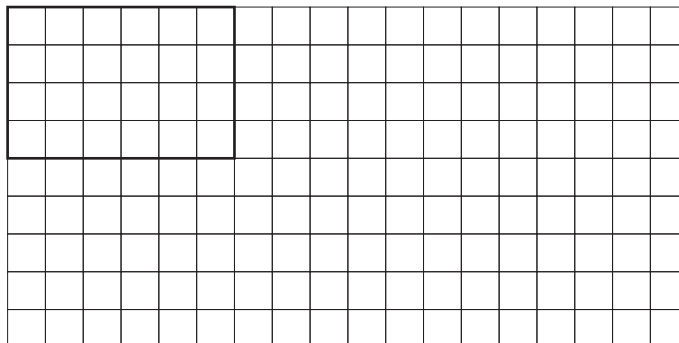
Tab. č. 11 Charakteristika úlohy č. 8

Cieľ úlohy	Deliť 10 a 100.
Tematický okruh	Čísla, premenná a počtové výkony s číslami
Tematický celok	Násobenie a delenie v obore násobilky
Požiadavka zo ŠVP	Násobenie a delenie v obore násobilky.
Kompetencia	Žiak vykonáva spamäti delenie mocninami desiatky.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	48
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 48. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok (žiak správne určí čísla skrývajúce sa pod obdĺžnikom a trojuholníkom), zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 9

Úsečka XY je trojnásobkom kratšej strany obdĺžnika. Urči dĺžku úsečky XY v centimetroch.

Poznámka: Dĺžka strany každého štvorca v sieti je 5 mm.

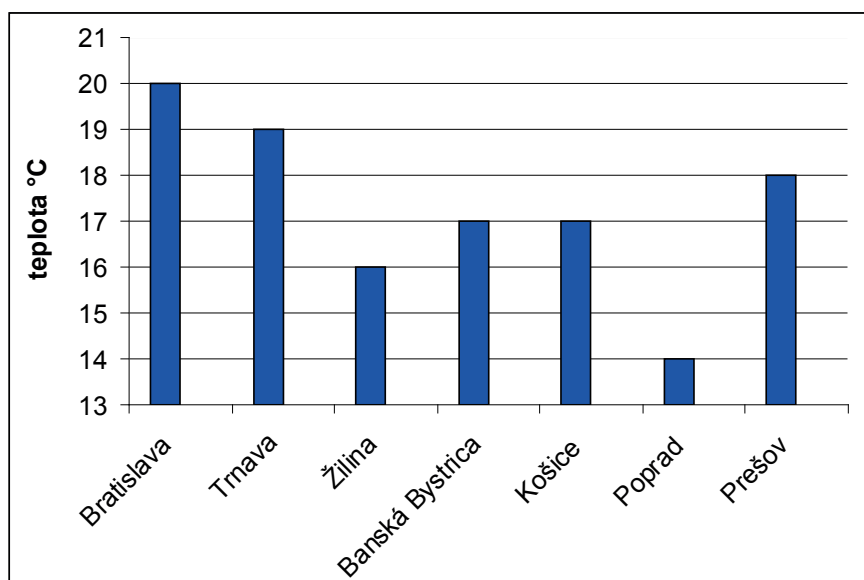

Tab. č. 12 Charakteristika úlohy č. 9

Cieľ úlohy	Určiť násobok dĺžky úsečky.
Tematický okruh	Geometria a meranie
Tematický celok	Geometria a meranie
Požiadavka zo ŠVP	Násobok dĺžky úsečky.
Kompetencia	Žiak vie určiť násobok dĺžky úsečky vo štvorcovej sieti, rieši úlohu na základe obrázkovej situácie.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	6
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 6. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok (žiak nespočíta štvorčeky), zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 10

V stĺpcovom diagrame sú zaznamenané teploty vzduchu vo vybraných mestách na Slovensku v jeden júnový deň o 11.00 hod. Urči rozdiel medzi najvyššou a najnižšou nameranou teplotou.

Tab. č. 13 Charakteristika úlohy č. 10

Cieľ úlohy	Čítať a matematicky spracovať údaje z diagramu.
Tematický okruh	Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy
Tematický celok	Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
Požiadavka zo ŠVP	Čítanie stĺpcového diagramu.
Kompetencia	Žiak vie čítať a spracovať údaje z diagramu.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	6
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 6. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok (žiak nesprávne určí, ktorá je najvyššia a ktorá najnižšia teplota), zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 11

Julka mala kabát, ku ktorému si vždy brala jednu z troch čiapok a jeden z dvoch šálov. Koľkými rôznymi spôsobmi mohla skombinovať toto oblečenie?

Tab. č. 14 Charakteristika úlohy č. 11

Cieľ úlohy	Riešiť slovnú úlohu s kombinatorickou motiváciou.
Tematický okruh	Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika
Tematický celok	Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
Požiadavka zo ŠVP	Slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou.
Kompetencia	Žiak rieši slovnú úlohu na násobenie s kombinatorickou motiváciou.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Hodnotiť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	6
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 6. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok, zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 12

Dedko potreboval rozpíliť drevený trám na tri časti. Zistil, že jedno prepílenie stojí 9 centov. Koľko centov zaplatí dedko za rozpílenie dreveného trámu?

Tab. č. 15 Charakteristika úlohy č. 12

Cieľ úlohy	Riešiť slovnú úlohu na násobenie z obrázkovej situácie.
Tematický okruh	Čísla, premenná a počtové výkony s číslami
Tematický celok	Násobenie a delenie v obore násobilky
Požiadavka zo ŠVP	Riešenie slovných úloh na násobenie.
Kompetencia	Žiak rieši kontextové úlohy na základe obrázkovej situácie.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	18
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 18. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok, zlý prepis výsledku, nevedenie si počtu prepílení (násobí 3 . 9) aj bez numerickej chyby je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 13

Vypočítaj.

$$\begin{array}{r}
 4837 \\
 2780 \\
 \hline
 622
 \end{array}$$

Tab. č. 16 Charakteristika úlohy č. 13

Cieľ úlohy	Písomne sčítať tri prirodzené čísla v obore do 10 000 s prechodom cez základ 10.
Tematický okruh	Čísla, premenná a počtové výkony s číslami
Tematický celok	Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000
Požiadavka zo ŠVP	Písomné sčítanie a odčítanie prirodzených čísel do 10 000.
Kompetencia	Žiak vykonáva písomné sčítanie s prechodom cez 10 v obore do 10 000.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Zapamätať si.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	8239
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 8239. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 14

Ktoré číslo je 3-krát väčšie ako číslo 100?

Tab. č. 17 Charakteristika úlohy č. 14

Cieľ úlohy	Zväčšiť číslo niekoľkokrát.
Tematický okruh	Čísla, premenná a početné výkony s číslami
Tematický celok	Násobenie spamäti číslom 100
Požiadavka zo ŠVP	Počítanie spamäti.
Kompetencia	Žiak vie spamäti zväčšiť číslo 100 niekoľkokrát.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	300
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 300. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 15

Milan má v USA bratranca. Milan potrebuje 45 amerických dolárov. Bratranec sľúbil Milanovi, že mu vymení eurá za americké doláre takto: 4 eurá za 5 amerických dolárov. Koľko eur si má Milan pripraviť na výmenu?

Tab. č. 18 Charakteristika úlohy č. 15

Cieľ úlohy	Riešiť slovnú úlohu na násobenie a delenie, propedeutika priamej úmernosti.
Tematický okruh	Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy
Tematický celok	Násobenie a delenie v obore násobilky
Požiadavka zo ŠVP	Násobenie a delenie v obore násobilky. Slovné úlohy na priamu úmernosť (propedeutika).
Kompetencia	Žiak v reálnej situácii aplikuje vedomosti o násobení a delení.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	36
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 36. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok, zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 16

Medzi číslami 36, 42, 63, 54 nájdí to, ktoré spĺňa všetky 3 nasledujúce podmienky:

- Číslo sa dá deliť 6.
- Číslíca na mieste desiatok je väčšia ako číslíca na mieste jednotiek.
- Súčet jeho číslíc je 9.

Tab. č. 19 Charakteristika úlohy č. 16

Cieľ úlohy	Vybrať číslo podľa daných podmienok.
Tematický okruh	Logika, dôvodenie, dôkazy
Tematický celok	Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
Požiadavka zo ŠVP	Názorný úvod k učivu z logiky. Počítanie spamäti. Predstavy o prirodzenom čísle do 100. Násobenie a delenie v obore násobilky.
Kompetencia	Žiak aplikuje osvojené poznatky o číslach, násobení a delení.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	54
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 54. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok, zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 17

Kramárovci majú v knižnici 72 rozprávkových kníh, čo je o 48 viac ako encyklopédií. Koľko rozprávkových kníh a encyklopédií majú Kramárovci spolu v knižnici?

Tab. č. 20 Charakteristika úlohy č. 17

Cieľ úlohy	Riešiť zloženú slovnú úlohu.
Tematický okruh	Čísla, premenná a počtové výkony s číslami
Tematický celok	Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000
Požiadavka zo ŠVP	Riešenie všetkých typov zložených slovných úloh v číselnom obore do 10 000.
Kompetencia	Žiak rieši zloženú slovnú úlohu. Aplikuje osvojené poznatky o číslach a sčítaní a odčítaní.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	96
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 96. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok, zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 18

V mise je 30 jablák a 24 sliviek. Michal si zobral 3 jablká a štyrikrát viac sliviek ako jablák. Koľko kusov ovocia zostalo v mise?

Tab. č. 21 Charakteristika úlohy č. 18

Cieľ úlohy	Riešiť zloženú slovnú úlohu.
Tematický okruh	Čísla, premenná a početové výkony s číslami
Tematický celok	Násobenie a delenie v obore násobilky
Požiadavka zo ŠVP	Riešenie zložených slovných úloh (sčítanie, odčítanie, násobenie).
Kompetencia	Žiak rieši zloženú slovnú úlohu s využitím sčítania, odčítania a násobenia.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	39
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 39. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok, zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 19

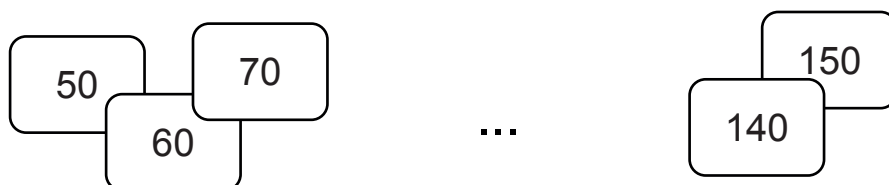
Jana s Viliamom majú spolu 132 kg. Viliam má o 14 kg viac ako Jana. Koľko kg má Jana?

Tab. č. 22 Charakteristika úlohy č. 19

Cieľ úlohy	Riešiť zloženú slovnú úlohu.
Tematický okruh	Čísla, premenná a početové výkony s číslami
Tematický celok	Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000
Požiadavka zo ŠVP	Riešenie zložených slovných úloh.
Kompetencia	Žiak rieši zloženú slovnú úlohu s využitím sčítania a odčítania.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	59
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 59. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok, zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 20

Alenka si vyrobila kartičky s číslami od 50 do 150. Čísla písala po desiatkach. Koľko kartičiek s trojcifernými číslami Alenka vyrobila?

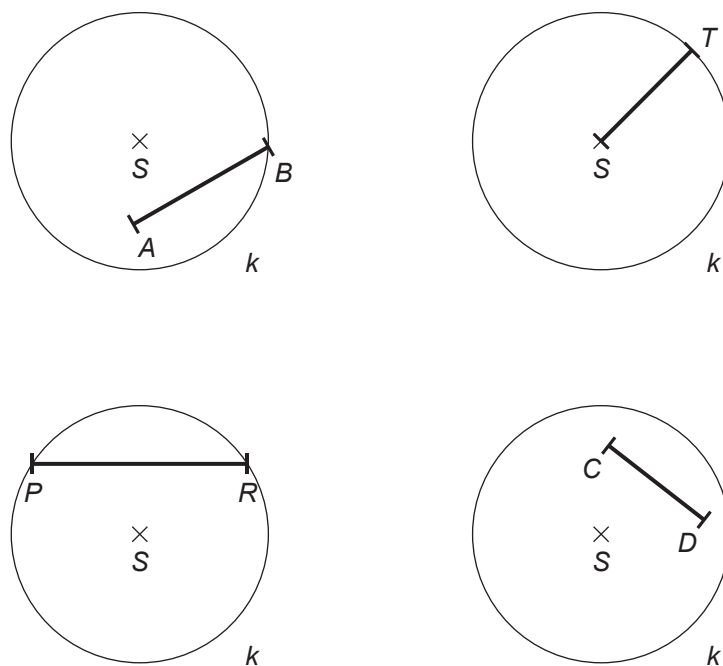

Tab. č. 23 Charakteristika úlohy č. 20

Cieľ úlohy	Orientovať sa v číselnom rade, počítať po desiatich.
Tematický okruh	Čísla, premenná a počtové výkony s číslami
Tematický celok	Vytváranie prirodzených čísel v obore do 10 000
Požiadavka zo ŠVP	Počítanie po desiatich.
Kompetencia	Žiak vie počítať po desiatich v obore do 10 000.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	6
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 6. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, čiastočný výsledok, zlý prepis výsledku je taktiež nesprávnou odpoveďou.

▼ Úloha č. 21

Ktorá úsečka znázorňuje polomer kružnice k ?

- A. úsečka AB
- B. úsečka ST
- C. úsečka PR
- D. úsečka CD

Tab. č. 24 Charakteristika úlohy č. 21

Cieľ úlohy	Rozumieť pojmu polomer kružnice.
Tematický okruh	Geometria a meranie
Tematický celok	Geometria a meranie
Požiadavka zo ŠVP	Vlastnosti kruhu a kružnice.
Kompetencia	Žiak vie rozoznať polomer kružnice.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Zapamätať si.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 22

Jurko kreslil geometrické tvary podľa určitého pravidla. Nájdi Jurkovo pravidlo.

Rozhodni, ako má pokračovať.

- A.
- B.
- C.
- D.

Tab. č. 25 Charakteristika úlohy č. 22

Cieľ úlohy	Logicky doplniť tvary podľa určených pravidiel.
Tematický okruh	Logika, dôvodenie, dôkazy
Tematický celok	Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
Požiadavka zo ŠVP	Objavenie a sformulovanie pravidla, tvorenie postupnosti predmetov, čísel.
Kompetencia	Žiak vie objaviť pravidlo na základe pozorovania a vie tvoriť postupnosť podľa daného pravidla.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 23

Vyber z čísel 6858, 9755, 4908, 6861 druhé najväčšie.

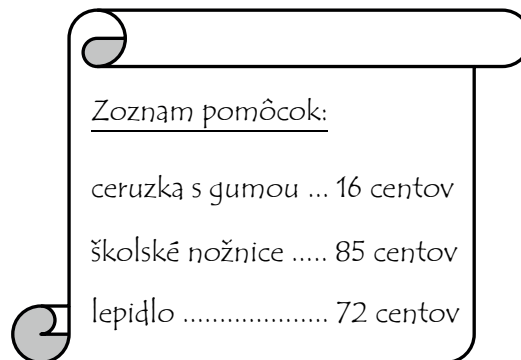
- A. 6858
- B. 9755
- C. 4908
- D. 6861

Tab. č. 26 Charakteristika úlohy č. 23

Cieľ úlohy	Porovnať čísla.
Tematický okruh	Čísla, premenná a počtové výkony s číslami
Tematický celok	Vytváranie prirodzených čísel v obore do 10 000
Požiadavka zo ŠVP	Porovnávanie čísel.
Kompetencia	Žiak pozná obsahovú aj formálnu stránku prirodzených čísel v obore do 10 000. Žiak aplikuje algoritmus porovnávania prirodzených čísel.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	D

▼ Úloha č. 24

Boris si potreboval dokúpiť niekoľko školských pomôcok. Na lístoček si napísal ich zoznam a ceny. Cenu každej pomôcky zaokrúhlil na desiatky. Akú sumu si zobral na nákup?

- A. 170 centov
- B. 173 centov
- C. 180 centov
- D. 190 centov

Tab. č. 27 Charakteristika úlohy č. 24

Cieľ úlohy	Riešiť slovnú úlohu za pomoci zaokrúhľovania čísel.
Tematický okruh	Čísla, premenná a počtové výkony s číslami
Tematický celok	Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000
Požiadavka zo ŠVP	Riešenie slovných úloh za pomoci zaokrúhľovania čísel.
Kompetencia	Žiak aplikuje poznatky o zaokrúhľovaní čísel pri riešení slovnej úlohy.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	C

▼ Úloha č. 25

Ktoré číslo je riešením nerovnice $2369 > \square$?

- A. 2358
- B. 3200
- C. 2639
- D. 2371

Tab. č. 28 Charakteristika úlohy č. 25

Cieľ úlohy	Nájsť riešenie nerovnice typu $x < 6150$, $x > 322$.
Tematický okruh	Čísla, premenná a počtové výkony s číslami
Tematický celok	Vytváranie prirodzených čísel v obore do 10 000
Požiadavka zo ŠVP	Nerovnice.
Kompetencia	Žiak vie riešiť nerovnice typu $x < 6150$, $x > 322$.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	A

▼ Úloha č. 26

Tomáš súťaží v hode šípkami. Podmienkou súťaže je pri každom hode získať aspoň 1 bod. Tomáš vyhrá, ak za dva posledné hody získa spolu 7 bodov. Koľko je všetkých výherných možností pri využití oboch hodov?

- A. 1 možnosť
- B. 2 možnosti
- C. 3 možnosti
- D. 4 možnosti

Tab. č. 29 Charakteristika úlohy č. 26

Cieľ úlohy	Riešiť slovnú úlohu s kombinatorickou motiváciou.
Tematický okruh	Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika
Tematický celok	Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
Požiadavka zo ŠVP	Slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou.
Kompetencia	Žiak vie vytvoriť systém pri hľadaní a všetky možnosti zapíše.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	C

▼ Úloha č. 27

Peter má o 1 400 známok viac ako Valéria. Valéria má o 550 známok menej ako Dušan. Ponúknuté vety porovnávajú počet známok Petra a Dušana. Vyber pravdivé tvrdenie.

- A. Peter má o 1 950 známok viac ako Dušan.
- B. Peter má o 850 známok menej ako Dušan.
- C. Peter má o 1 950 známok menej ako Dušan.
- D. Peter má o 850 známok viac ako Dušan.

Tab. č. 30 Charakteristika úlohy č. 27

Cieľ úlohy	Riešiť zloženú slovnú úlohu.
Tematický okruh	Čísla, premenná a početové výkony s číslami
Tematický celok	Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000
Požiadavka zo ŠVP	Riešenie slovnej úlohy na porovnávanie rozdielom.
Kompetencia	Žiak rieši zloženú slovnú úlohu.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Hodnotiť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	D

▼ Úloha č. 28

V ktorej možnosti sa nachádza nepravdivý výrok?

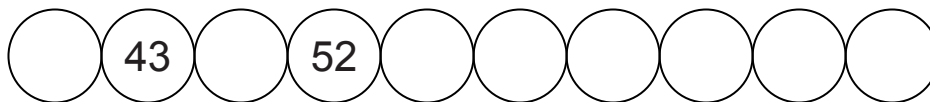
- A. Ak odčítam číslo 25 od čísla 79, dostanem číslo 53.
- B. Číslo sedemstodvadsaťosem je trojciferné.
- C. Medzi číslom 37 a číslom 128 sa nachádza číslo 59.
- D. Ak číslo 695 zaokrúhlím na desiatky, dostanem číslo 700.

Tab. č. 31 Charakteristika úlohy č. 28

Cieľ úlohy	Rozlíšiť pravdivosť a nepravdivosť výrokov.
Tematický okruh	Logika, dôvodenie, dôkazy
Tematický celok	Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie. Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000
Požiadavka zo ŠVP	Posúdenie správnosti výrokov v oblasti: orientácia v číselnom rade, zaokrúhľovanie čísel na desiatky, sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000 spamäti.
Kompetencia	Žiak vie posúdiť pravdivosť výrokov z tematického okruhu Číslo, premenná a početové výkony s číslami.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	A

▼ Úloha č. 29

Súčet troch čísel v susedných kruhoch je vždy 100. Ktoré číslo má byť v poslednom kruhu vpravo?

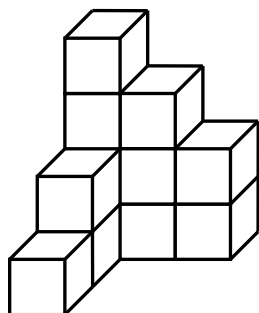
- A. 43
- B. 52
- C. 5
- D. 95

Tab. č. 32 Charakteristika úlohy č. 29

Cieľ úlohy	Doplniť čísla v obore do 100, objaviť pravidlo a pokračovať v tvorení ďalších čísel.
Tematický okruh	Číslo, premenná a početové výkony s číslami
Tematický celok	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000
Požiadavka zo ŠVP	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000.
Kompetencia	Žiak vie uplatniť sčítanie a odčítanie neštandardne zadanej úlohy.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 30

Jakub, Betka, Denisa a Andrej nakreslili plán stavby z kociek. Žiadna kocka vzadu nechýba a ani nevyčnieva. Rozhodnite, kto z nich mohol podľa svojho plánu postaviť stavbu zobrazenú na obrázku.

Denisa:

4	2	1
3		
2		

Jakub:

4	3	2
2		
1		

Betka:

4	3	1
2		
1		

Andrej:

4	3	2
3		
1		

- A. Jakub
- B. Betka
- C. Denisa
- D. Andrej

Tab. č. 33 Charakteristika úlohy č. 30

Cieľ úlohy	Priradiť správny plán stavby z kociek.
Tematický okruh	Geometria a meranie
Tematický celok	Geometria a meranie
Požiadavka zo ŠVP	Stavba telies z kociek podľa plánu. Plán stavieb z kociek.
Kompetencia	Žiak vie priradiť plán k stavbe z kociek.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	A

2.3. Ukážky vybraných úloh z matematiky

V nasledujúcej kapitole uvádzame dve vybrané úlohy z matematiky a ich charakteristiku. Tieto úlohy boli súčasťou testov z matematiky pre 4. ročník základnej školy.

K vybraným úlohám uvádzame ukážky žiackych riešení so správnym výsledkom a ukážky typických žiackych chýb vyskytujúcich sa pri riešení daných úloh.

Úloha A

Mišo má vo vrecku 90 guľôčok, Peter 60. Koľko guľôčok musí dať Mišo Petrovi, aby ich mali rovnako?

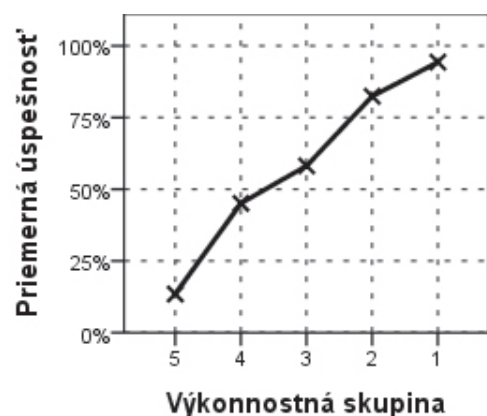
Tab. č. 34 Charakteristika úlohy A

Cieľ úlohy	Riešiť zloženú slovnú úlohu.
Tematický okruh	Čísla, premenná a početné výkony s číslami
Tematický celok	Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000
Požiadavka zo ŠVP	Riešenie zložených slovných úloh v číselnom obore do 10 000.
Kompetencia	Žiak rieši zloženú slovnú úlohu.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	15 (aj bez uvedenia výpočtu)
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 15. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, napr. numerická chyba, zlý prepis a pod. je taktiež nesprávnou odpoveďou.

Tab. č. 35 Súhrnná charakteristika úlohy A

Úspešnosť	58,7 %
Obťažnosť	41,3 %
Citlivosť	80,9 %
Neriešenosť	0,0 %
Medzipoložková korelácia	52,9 %

Graf 1 Graf distribúcie úspešnosti úlohy A

Úloha bola pre žiakov stredne obtiažná.

Ukážky žiackych riešení úlohy A

V ukázkach č. 1 až 3 uvádzame rôzne prístupy žiaka k riešeniu slovnej úlohy na delenie po častiach so správnym riešením a správnym výsledkom.

Ukážka č. 1

9. Mišo má vo vrecku 90 guľôčok, Peter 60. Koľko guľôčok musí dať Mišo Petrovi, aby ich mali rovnako?

Mišo... 90g. $\frac{90}{15} = 6$ $\frac{60}{15} = 4$ $6 - 4 = 2$ $2 \times 15 = 30$ $90 - 30 = 60$ $60 + 30 = 90$

Peter... 60g. $\frac{60}{15} = 4$ $\frac{90}{15} = 6$ $6 - 4 = 2$ $2 \times 15 = 30$ $60 + 30 = 90$

Rovnako... ? $\frac{75}{15} = 5$ $\frac{75}{15} = 5$

Odpoveď: 15

Ukážka č. 2

9. Mišo má vo vrecku 90 guľôčok, Peter 60. Koľko guľôčok musí dať Mišo Petrovi, aby ich mali rovnako?

$90 - 15 = 75$ $60 + 15 = 75$

Odpoveď: 15

Ukážka č. 3

9. Mišo má vo vrecku 90 guľôčok, Peter 60. Koľko guľôčok musí dať Mišo Petrovi, aby ich mali rovnako?

$90 - 15 = 75$ $60 + 15 = 75$

Odpoveď: 15

Ukážky typických žiackych chýb vyskytujúcich sa pri riešení úlohy A

V nasledujúcich ukázkach uvádzame rôzne chyby, ktoré sa vyskytli pri riešení slovnej úlohy na delenie po častiach.

Medzi najčastejšie sa vyskytujúce chyby patrilo nasledujúce riešenie (ukážka č. 4), kedy žiak určil rozdiel čísel 90 a 60. V uvedenej ukážke žiak riešil úlohu matematicky i graficky.

Ukážka č. 4

9. Mišo má vo vrecku 90 guľôčok, Peter 60. Koľko guľôčok musí dať Mišo Petrovi, aby ich mali rovnako?

$90 - 60 = 30$

Odpoveď: 30

Z ukážky č. 5 vidieť, že žiak uvažoval správne. Nezodpovedal však otázku. Žiak uviedol časť výpočtu, neuviedol žiadny výsledok na mieste určenom na odpoveď. Pri testovaní nie je možné hodnotiť jeho postup ako správnu odpoveď.

Ukážka č. 5

9. Mišo má vo vrecku 90 guľôčok, Peter 60. Koľko guľôčok musí dať Mišo Petrovi, aby ich mali rovnako?

$$90 - 15 = 75$$

Odpoveď:

Z ukážky č. 6 vidieť, že žiak uvažoval rôznym spôsobom. Zvolil správny postup so správnym výsledkom. V odpovedi neuviedol správny výsledok.

Ukážka č. 6

9. Mišo má vo vrecku 90 guľôčok, Peter 60. Koľko guľôčok musí dať Mišo Petrovi, aby ich mali rovnako?

$$\begin{array}{r} 70 \\ + 19 \\ \hline 89 \end{array} \quad \begin{array}{r} 20 \\ + 15 \\ \hline 35 \end{array} \quad \begin{array}{r} 40 \\ - 60 \\ \hline 20 : 2 = 10 \end{array}$$

Odpoveď:

V ukážke č. 7 žiak určil rozdiel čísel 90 a 60, pričom pri odčítaní urobil numerickú chybu. Žiak pristúpil k riešeniu úlohy bez toho, aby si prečítal otázku.

Ukážka č. 7

9. Mišo má vo vrecku 90 guľôčok, Peter 60. Koľko guľôčok musí dať Mišo Petrovi, aby ich mali rovnako?

$$90 - 60 = 40$$

Odpoveď:

V ukážke č. 8 žiak pravdepodobne pochopil, že majú mať obaja chlapci rovnako, keďže delil dvomi.

Ukážka č. 8

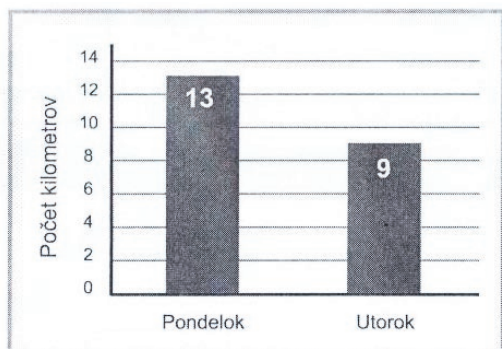
9. Mišo má vo vrecku 90 guľôčok, Peter 60. Koľko guľôčok musí dať Mišo Petrovi, aby ich mali rovnako?

$$90 : 2 = 45$$

Odpoveď:

Úloha B

Petra bola na dvojdňovom turistickom výlete vo Vysokých Tatrách. Každý deň absolvovala inú túru. Počet prejdenej kilometrov si zaznačovala do grafu. Priemerne koľko kilometrov denne za tieto dva dni prešla?

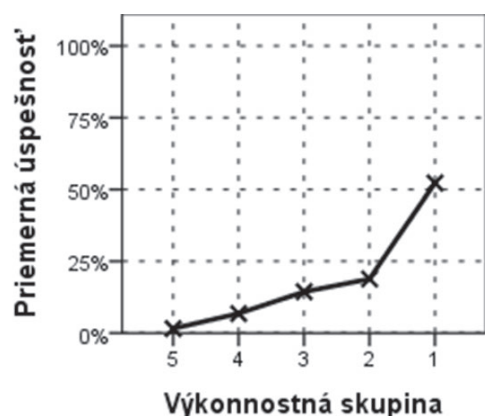
Tab. č. 36 Charakteristika úlohy B

Cieľ úlohy	Čítať informácie z jednoduchého stĺpcového diagramu, vypočítať aritmetický priemer pre menší počet dát.
Tematický okruh	Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika
Tematický celok	Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
Požiadavka zo ŠVP	Výpočet aritmetického priemeru pre menší počet dát.
Kompetencia	Žiak číta stĺpcový graf a vypočíta aritmetický priemer pre menší počet primeraných dát.
Kognitívna úroveň	Procedurálne poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	11 (aj bez uvedenia výpočtu)
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné číslo okrem čísla 11. Zaznamenanie správneho postupu s nesprávnym výsledkom, napr. numerická chyba, zlý prepis, čiastočný výsledok a pod. je taktiež nesprávnou odpoveďou.

Tab. č. 37 Súhrnná charakteristika úlohy B

Úspešnosť	18,8 %
Obťažnosť	81,2 %
Citlivosť	50,8 %
Neriešenosť	13,1 %
Medzipoložková korelácia	36,7 %

Graf 2 Graf distribúcie úspešnosti úlohy B

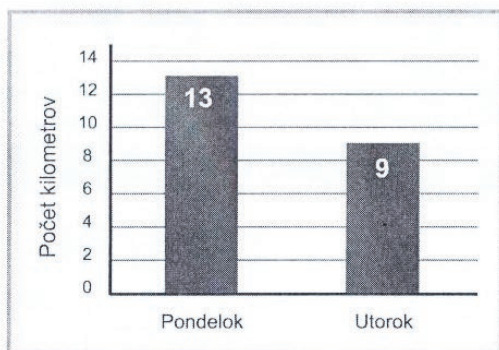
Úloha bola pre žiakov veľmi obtiažná.

Ukážky žiackych riešení úlohy B

V ukážke č. 1 uvádzame prístup žiaka k riešeniu úlohy zameranej na čítanie informácie z jednoduchého stĺpcového diagramu a výpočet aritmetického priemeru pre menší počet dát so správnym riešením a správnym výsledkom.

Ukážka č. 1

06. Petra bola na dvojdnovom turistickom výlete vo Vysokých Tatrách. Každý deň absolvovala inú túru. Počet prejdenej kilometrov si zaznačovala do grafu. Priemerne koľko kilometrov denne za tieto dva dni prešla?

$$13 + 9 = 22 : 2 = 11$$

$$11 + 11 = 22$$

Petra prešla denne priemerne 11 km.

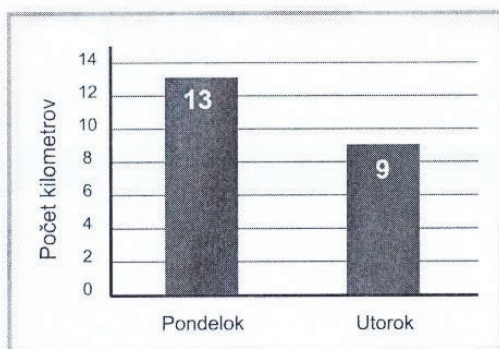
Ukážky typických žiackych chýb vyskytujúcich sa pri riešení úlohy B

V nasledujúcich ukážkach uvádzame rôzne chyby, ktoré sa vyskytli pri riešení slovnej úlohy, v ktorej mali žiaci čítať informácie z jednoduchého stĺpcového diagramu a vypočítať aritmetický priemer pre menší počet dát.

Medzi najčastejšie sa vyskytujúce chyby patrilo nasledujúce riešenie (ukážka č. 2), kedy žiak určil súčet čísel 13 a 9. V uvedenej ukážke žiak riešil úlohu matematicky.

Ukážka č. 2

06. Petra bola na dvojdnovom turistickom výlete vo Vysokých Tatrách. Každý deň absolvovala inú túru. Počet prejdenej kilometrov si zaznačovala do grafu. Priemerne koľko kilometrov denne za tieto dva dni prešla?

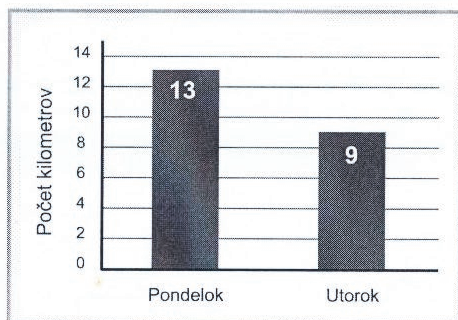
$$\begin{array}{r} 13 \\ + 9 \\ \hline 22 \end{array}$$

Petra prešla denne priemerne 22 km.

Z ukážky č. 3 a 4 vidieť, že žiak opísal jeden z údajov uvedeného v stĺpcovom diagrame.

Ukážka č. 3

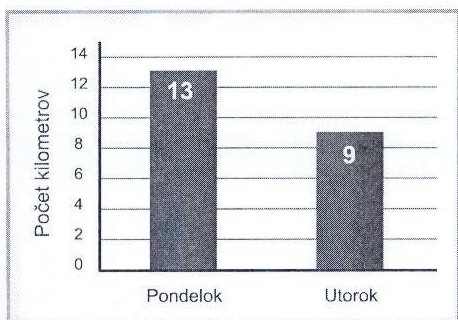
06. Petra bola na dvojdňovom turistickom výlete vo Vysokých Tatrách. Každý deň absolvovala inú túru. Počet prejdenej kilometrov si zaznačovala do grafu. Priemerne koľko kilometrov denne za tieto dva dni prešla?

Petra prešla denne priemerne km.

Ukážka č. 4

06. Petra bola na dvojdňovom turistickom výlete vo Vysokých Tatrách. Každý deň absolvovala inú túru. Počet prejdenej kilometrov si zaznačovala do grafu. Priemerne koľko kilometrov denne za tieto dva dni prešla?

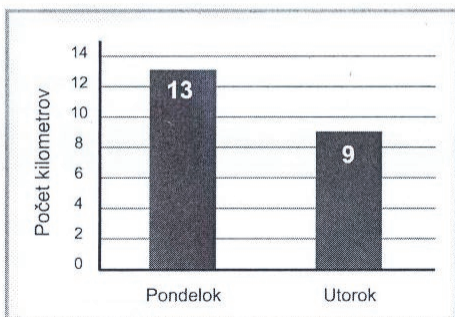

Petra prešla denne priemerne km.

V ukážke č. 5 žiak určil rozdiel čísel 13 a 9, čo je čiastočné vyriešenie úlohy. Žiak pravdepodobne nerozumie pojmu priemer.

Ukážka č. 5

06. Petra bola na dvojdňovom turistickom výlete vo Vysokých Tatrách. Každý deň absolvovala inú túru. Počet prejdenej kilometrov si zaznačovala do grafu. Priemerne koľko kilometrov denne za tieto dva dni prešla?

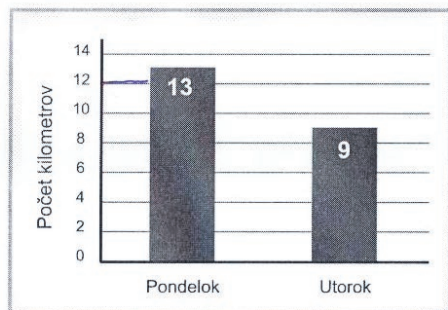
$$13 - 9 = 4$$

Petra prešla denne priemerne km.

Zo zakreslenia žiaka do grafu v ukážke 6 vidieť, že žiak spočítal dve nesprávne čísla, pričom sčítal číslo 12, ktoré si vyznačil na osi y a číslo 9. Žiak rozumie pojmu priemer, keďže určil priemer dvoch čísel.

Ukážka č. 6

06. Petra bola na dvojdňovom turistickom výlete vo Vysokých Tatrách. Každý deň absolvovala inú túru. Počet prejdenej kilometrov si zaznačovala do grafu. Priemerne koľko kilometrov denne za tieto dva dni prešla?

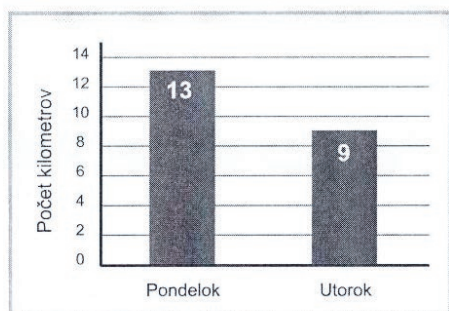
21:2

Petra prešla denne priemerne 10,5 km km.

V ukážke č. 7 žiak sčítal všetky čísla na zvislej osi y.

Ukážka č. 7

06. Petra bola na dvojdňovom turistickom výlete vo Vysokých Tatrách. Každý deň absolvovala inú túru. Počet prejdenej kilometrov si zaznačovala do grafu. Priemerne koľko kilometrov denne za tieto dva dni prešla?

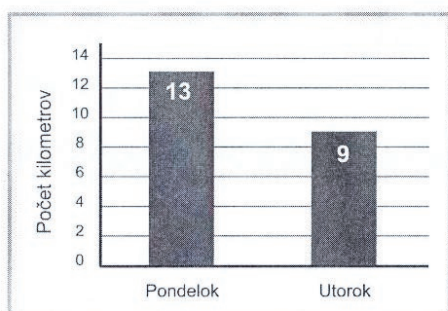
$2 + 4 + 6 + 8 + 10 + 12 + 14 = 56$

Petra prešla denne priemerne 56 km.

Žiak v ukážke č. 8 sčítal údaje z grafu, ale s nesprávnym výsledkom. Ten následne vynásobil dvoma. Žiak nepochopil zadanie úlohy.

Ukážka č. 8

06. Petra bola na dvojdňovom turistickom výlete vo Vysokých Tatrách. Každý deň absolvovala inú túru. Počet prejdenej kilometrov si zaznačovala do grafu. Priemerne koľko kilometrov denne za tieto dva dni prešla?

$13 + 9 = 22$

Petra prešla denne priemerne 14 km.

3. Slovenský jazyk a literatúra

3.1. Obsahové zameranie súboru úloh zo slovenského jazyka a literatúry

V nasledujúcej kapitole sa nachádza 30 úloh z jednotlivých oblastí slovenského jazyka a literatúry podľa ŠVP. Podrobnejšie informácie o úlohách sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách.

Tab. č. 38 Zastúpenie úloh podľa obsahových oblastí zo slovenského jazyka a literatúry

Oblasť	Počet úloh	Percentuálne zastúpenie	Číslo úloh
1. Jazyk a komunikácia	12	40%	3, 4, 6, 9, 10, 15, 16, 17, 21, 24, 28, 29
2. Komunikácia a sloh	6	20%	11, 18, 20, 22, 25, 27
3. Čítanie a literatúra	12	40%	1, 2, 5, 7, 8, 12, 13, 14, 19, 23, 26, 30

Tab. č. 39 Zastúpenie úloh zo slovenského jazyka a literatúry v revidovanej Bloomovej taxonómii kognitívnych cieľov

Dimenzia poznatkov	Dimenzia kognitívnych procesov					
	1. Zapamätať si	2. Porozumieť	3. Aplikovať	4. Analyzovať	5. Hodnotiť	6. Tvoriť
A. Faktické poznatky	6, 22, 24, 30	5, 12, 16, 23	4, 27, 29	11, 17, 18, 28		
B. Konceptuálne poznatky	2, 9, 10, 15,	1, 7, 13, 19,	3, 21, 26,	8, 14, 20, 25		
C. Procedurálne poznatky						
D. Metakognitívne poznatky						

3.2. Analýza úloh zo slovenského jazyka a literatúry

Súčasťou súboru úloh zo slovenského jazyka a literatúry sú štyri ukážky. Po obsahovej aj jazykovej stránke tvoria východisko pre riešenie úloh.

Ukážka 1 Kam v Bratislave?

30. jún – 18:00 - Valčíková tancovačka - Univerzitné centrum

1. júl – 12:00 - Preteky kačíc 2012 - charitatívne podujatie, Areál vodných športov Čunovo

10. júl – 20:00 - Elton John v Bratislave - koncert legendy svetovej populárnej hudby, Zimný štadión Ondreja Nepelu

8. júl – 17:00 - Bratislavský organový festival - na organ hrá Marek Vrábel, Hudobná sieň Bratislavského hradu

12. júl – 20:30 - Hudba na nádvorí 2012 - zabudnutá hudba hradov a zámkov, Centrum hudby Zichyho palác

14. júl – 15:00 - Zábava so šašom Marošom - veselá plavba pre rodiny s deťmi, zábavný pesničkový program, výletná loď Martin, Osobný prístav

(Zdroj: Bratislavské noviny 13/2012, upravené)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 01 – 06.

▼ Úloha č. 1

Dokonči vetu, aby bola podľa ukážky pravdivá.

Charitatívne podujatie sa uskutočnilo...

- A. 10. júla o 18:00 na výletnej lodi Martin.
- B. 1. júla o 17:00 v hudobnej sieni.
- C. 10. júla o 20:00 na zimnom štadióne.
- D. 1. júla o 12:00 v areáli vodných športov.

Tab. č. 40 Charakteristika úlohy č. 1

Cieľ úlohy	Čítať s porozumením.
Kompetencia	Žiak vie vyhľadať informáciu explicitne uvedenú v texte.
Zložka obsahu	Čítanie a literárna výchova
Tematický okruh	Čítanie s porozumením
Požiadavka zo ŠVP	Čítať s porozumením.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	D

▼ Úloha č. 2

Ako sa volá hudobník, ktorý vystúpi na Bratislavskom hrade?

- A. Elton John
- B. Ondrej Nepela
- C. Marek Vrábek
- D. Šašo Maroš

Tab. č. 41 Charakteristika úlohy č. 2

Cieľ úlohy	Čítať s porozumením.
Kompetencia	Žiak vie vyhľadať informáciu explicitne uvedenú v texte.
Zložka obsahu	Čítanie a literárna výchova
Tematický okruh	Čítanie s porozumením
Požiadavka zo ŠVP	Čítať s porozumením.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Zapamätať si.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	C

▼ Úloha č. 3

V ktorej dvojici slov z ukážky nastáva spodobovanie?

- A. koncert, centrum
- B. loď, plavba
- C. pontón, program
- D. hudba, zábava

Tab. č. 42 Charakteristika úlohy č. 3

Cieľ úlohy	Identifikovať v písanom texte slovo, v ktorom nastáva spodobovanie.
Kompetencia	Žiak vie vyhľadávať v texte jazykové javy.
Zložka obsahu	Jazyk
Tematický okruh	Spodobovanie
Požiadavka zo ŠVP	Identifikovať v texte slová, v ktorých nastáva spodobovanie.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 4

Aké spoluhlásky na nachádzajú v podčiarknutom slove v ukážke?

- A. 2 tvrdé spoluhlásky
- B. 1 mäkká spoluhláska
- C. 3 obojaké spoluhlásky
- D. 4 tvrdé spoluhlásky

Tab. č. 43 Charakteristika úlohy č. 4

Cieľ úlohy	Triediť spoluhlásky do skupín tvrdých, mäkkých a obojakých.
Kompetencia	Žiak vie uskutočňovať jazykovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Jazyk
Tematický okruh	Delenie hlások
Požiadavka zo ŠVP	Deliť hlásky do skupín tvrdých, mäkkých a obojakých spoluhlások.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	C
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Podčiarknuté je slovo pesničkové. V školskej praxe je problematické zaradenie štvrtej hlásky v slove do skupiny mäkkých spoluhlások napriek tomu, že sa nepíše s mäčkčom. Pri uplatnení pravidla o mäčkčení spoluhlások d, t, n a l samohláskami e a i, ju nemôžeme zaradiť medzi tvrdé spoluhlásky.

▼ Úloha č. 5

Napiš, ktorý údaj chýba v nasledujúcom ozname.

Na výletnej lodi Martin sa deti môžu o 14.00 hod. stretnúť so šašom Marošom.

Tab. č. 44 Charakteristika úlohy č. 5

Cieľ úlohy	Analyzovať obsahovú stránku textu správy.
Kompetencia	Žiak vie uskutočniť obsahovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Sloh a komunikácia
Tematický okruh	Oznam.
Požiadavka zo ŠVP	Napísať oznam obsahujúci potrebné informácie.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	dátum, kedy to bude, deň, veta, v ktorej je táto informácia obsiahnutá
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Cieľom úlohy nie je meranie schopnosti žiakov uplatňovať pravopis v písomnom prejave, preto nehodnotíme pravopisnú správnosť.

▼ Úloha č. 6

Z podčiarknutej časti textu v ukážke vypíš prídavné mená, ktoré sú v ženskom rode.

Tab. č. 45 Charakteristika úlohy č. 6

Cieľ úlohy	Triediť podstatné mená podľa rodu.
Kompetencia	Žiak vie ukutočniť jazykovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Jazyk
Tematický okruh	Prídavné mená
Požiadavka zo ŠVP	Triediť prídavné mená podľa rodu.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Zapamätať si.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	veselá, výletná
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Nesprávnou odpoveďou je napísanie slovných spojení podstatného a prídavného mena – veselá plavba, výletná loď. V zadaní je jednoznačne napísané, že žiak má napísať prídavné meno. Napísanie akéhokoľvek iného slova je považované taktiež za nesprávne. Cieľom úlohy nie je meranie schopnosti žiakov uplatňovať pravopis v písomnom prejave, preto nehodnotíme pravopisnú správnosť.

Ukážka 2 Rýmovanie

*Vymýšľal raz mím
dokonalý rým.
Vysoko si však dal latku -
sedem slabík v jednom riadku.
Krútil slová a nie a nie,
ťažké bolo rýmovanie,
až bol z toho mimo mím.
Všetky verše spálil v krbe
a poslal ich cez komín.*

Grigorij Starodubcev

Vysvetlenie: Mím je divadelný herec, ktorý hrá bez slov pomocou výrazu tváre a pohybov tela.

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 07 – 12.

▼ Úloha č. 7

O čo sa pokúšal mím?

- A. Vytvoriť báseň zo siedmich riadkov.
- B. Vytvoriť riadok zo siedmich slabík.
- C. Vytvoriť vetu zo siedmich hlások.
- D. Vytvoriť rým zo siedmich slabík.

Tab. č. 46 Charakteristika úlohy č. 7

Cieľ úlohy	Čítať s porozumením.
Kompetencia	Žiak vie vyhľadať informáciu implicitne uvedenú v texte.
Zložka obsahu	Čítanie a literárna výchova
Tematický okruh	Čítanie s porozumením
Požiadavka zo ŠVP	Čítať s porozumením
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 8

Aký význam má podčiarknutá časť básne?

- A. Rýmy písal pod vysoko zavesenou látkou.
- B. Drevenou latkou si robil riadky na rýmy.
- C. Mím si vymyslel veľmi náročnú úlohu.
- D. Rýmy písal na latku, ktorá bola vysoko.

Tab. č. 47 Charakteristika úlohy č. 8

Cieľ úlohy	Čítať s porozumením
Kompetencia	Žiak rozumie informácii v texte opísanej frazeologizmom.
Zložka obsahu	Čítanie a literárna výchova
Tematický okruh	Čítanie s porozumením
Požiadavka zo ŠVP	Čítať s porozumením
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	C

▼ Úloha č. 9

Urč pád posledného slova v ukážke 2.

- A. genitív
- B. datív
- C. akuzatív
- D. inštrumentál

Tab. č. 48 Charakteristika úlohy č. 9

Cieľ úlohy	Určiť pád podstatného mena.
Kompetencia	Žiak vie uskutočniť jazykovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Jazyk
Tematický okruh	Slovné druhy - podstatné mená
Požiadavka zo ŠVP	Určiť gramatické kategórie podstatných mien - pád podstatného mena
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Zapamätať si.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	C

▼ Úloha č. 10

V ktorých veršoch v ukážke 2 je 7 slabík?

- A. v 1. a 5. verši
- B. v 3. a 4. verši
- C. v 2. a 6. verši
- D. v 7. a 9. verši

Tab. č. 49 Charakteristika úlohy č. 10

Cieľ úlohy	Deliť slová na slabiky.
Kompetencia	Žiak vie uskutočňovať jazykovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Jazyk
Tematický okruh	Slabika
Požiadavka zo ŠVP	Deliť slová na slabiky
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Zapamätať si.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	D

▼ Úloha č. 11

Keď mám spáliť nepodarené verše, ponáhlal sa za moderátorom do rozhlasu nahráť rozhovor o jeho zaujímavej a nevšednej práci v divadle.

Ako nazývame takýto druh cieleného rozhovoru dvoch ľudí na určitú tému?

Tab. č. 50 Charakteristika úlohy č. 11

Cieľ úlohy	Priradiť na základe obsahovej analýzy textu, komunikačnej situácie odborný pojem.
Kompetencia	Žiak vie uskutočniť obsahovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Sloh a komunikácia
Tematický okruh	Interview.
Požiadavka zo ŠVP	Poznať funkciu interview.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	interview, rozhovor
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Opísanie situácie ako „rozprávanie sa ľudí, kladenie otázok a odpovedanie“ nepovažujeme za správnu odpoveď, pretože neobsahuje pomenovanie textu. Cieľom úlohy nie je meranie schopnosti žiakov uplatňovať pravopis v písomnom prejave, preto nehodnotíme pravopisnú správnosť.

▼ Úloha č. 12

Z ukážky 2 vypíš slová, ktoré sa rýmujú so slovom *riadku* a *komín*.

Tab. č. 51 Charakteristika úlohy č. 12

Cieľ úlohy	Nájsť v texte slová, ktoré sa rýmujú.
Kompetencia	Žiak vie uskutočniť obsahovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Čítanie a literárna výchova
Tematický okruh	Rým.
Požiadavka zo ŠVP	V texte identifikovať slová, ktoré sa rýmujú.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	latku, mím
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	V správnom riešení môžu byť uvedené aj slová zo zadania (riadku – latku, komín – mím). V správnom riešení musia byť uvedené obidve slová, resp. dvojice slov. Za nesprávne riešenie je považované slovo, ktoré sa rýmuje so slovom zo zadania, ale nenachádza sa v texte. Cieľom úlohy nie je meranie schopnosti žiakov uplatňovať pravopis v písomnom prejave, preto nehodnotíme pravopisnú správnosť.

Ukážka 3

Slon, otec všetkých zvierat, povolal raz zvieratá do lesa na veľkú poradu. Dostavili sa všetci okrem slimáka. Ten sa doterigal až posledný a veľmi neskoro.

„No, konečne si už tu,“ - povedal otec slon – „odkiaľ ideš a tak pomaly?“

„Vieš, bojím sa zimy a dažďa, a preto som sa z polcesty vrátil, reku, pre istotu si zoberiem svoj domec so sebou na chrbát.“

Slon si vypočul ospravedlnenie slimáka a povedal:

„Nie si hlúpy, slimák. Ale musím ťa predsa len potrestať, pretože si prišiel neskoro na toto zhromaždenie. Odteraz si budeš nosiť domec stále so sebou.“

(Zdroj: Štefánia Beňová, Rozprávky a príbehy – upravené)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 13 – 18.

▼ Úloha č. 13

Aký trest dal slon slimákovi?

- A. Musí prenechať dom inému slimákovi.
- B. Nesmie nikdy odísť bez svojho domu.
- C. Musí nosiť dom vždy, keď je zima a prší.
- D. Nesmie svoj dom nosiť na zhromaždenie.

Tab. č. 52 Charakteristika úlohy č. 13

Cieľ úlohy	Čítať s porozumením.
Kompetencia	Žiak vie vyhľadať informáciu implicitne uvedenú v texte.
Zložka obsahu	Čítanie a literárna výchova
Tematický okruh	Čítanie s porozumením
Požiadavka zo ŠVP	Čítať s porozumením.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 14

Ktorý nadpis je vhodný pre ukážku?

- A. Veselé zvieratká
- B. Lenivý slimák
- C. Slimačí domček
- D. Hlúpy slimák

Tab. č. 53 Charakteristika úlohy č. 14

Cieľ úlohy	Priradiť k textu vhodný nadpis.
Kompetencia	Žiak vie uskutočniť obsahovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Sloh a komunikácia
Tematický okruh	Nadpis
Požiadavka zo ŠVP	Vytvoriť vhodný nadpis k textu.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	C

▼ Úloha č. 15

Aké hlásky sú v slove zvieratá?

- A. 4 spoluhlásky, 4 samohlásky
- B. 2 samohlásky, 1 dvojhláska, 3 spoluhlásky
- C. 1 dvojhláska, 7 spoluhlások
- D. 1 dvojhláska, 2 samohlásky, 4 spoluhlásky

Tab. č. 54 Charakteristika úlohy č. 15

Cieľ úlohy	Triediť hlásky do skupín samohlások, spoluhlások a dvojhlások.
Kompetencia	Žiak vie uskutočňovať jazykovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Jazyk
Tematický okruh	Delenie hlások na samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky
Požiadavka zo ŠVP	Deliť hlásky na samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	D

▼ Úloha č. 16

Z akých častí sa skladá podčiarknutá veta v ukážke?

- A. uvádzacia veta, priama reč, priama reč
- B. uvádzacia veta, priama reč, uvádzacia veta
- C. priama reč, uvádzacia veta, priama reč
- D. priama reč, uvádzacia veta, uvádzacia veta

Tab. č. 55 Charakteristika úlohy č. 16

Cieľ úlohy	Rozlíšiť priamu reč od uvádzacej vety.
Kompetencia	Žiak vie uskutočniť jazykovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Jazyk
Tematický okruh	Priama reč
Požiadavka zo ŠVP	Odlíšiť uvádzaciu vetu od priamej reči.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Porozumenie.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	C

▼ Úloha č. 17

Nájdí a vypíš z ukážky sloveso, ktoré je v 3.osobe množného čísla a v minulom čase.

Tab. č. 56 Charakteristika úlohy č. 17

Cieľ úlohy	Identifikovať v texte sloveso s požadovanými gramatickými kategóriami.
Kompetencia	Žiak vie uskutočniť jazykovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Jazyk
Tematický okruh	Slovné druhy - slovesá
Požiadavka zo ŠVP	Určiť gramatické kategórie slovesa.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	dostavili, dostavili sa
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávne považujeme akékoľvek iné sloveso v 3. osobe množného čísla v minulom čase. Nesprávne je aj vypísanie vety, v ktorej sa sloveso nachádza. Cieľom úlohy nie je meranie schopnosti žiakov uplatňovať pravopis v písomnom prejave, preto nehodnotíme pravopisnú správnosť, napr. príponu -li.

▼ Úloha č. 18

Napiš, ktoré slovo používame v ospravedlnení a slimák ho zabudol použiť.

Tab. č. 57 Charakteristika úlohy č. 18

Cieľ úlohy	Sformulovať ospravedlnenie.
Kompetencia	Žiak dokáže adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
Zložka obsahu	Sloh a komunikácia
Tematický okruh	Ospravedlnenie
Požiadavka zo ŠVP	V ospravedlnení použiť vhodné jazykové prostriedky.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	prepáč, prepáčte, prepáč mi, ospravedlňujem sa, ospravedlňte ma (pardón)
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za správne je možné považovať aj prepísanie vety z ukážky, v ktorej bude slovo doplnené. Žiaci by však mali úlohu vypracovať podľa zadania - napísať slovo. Cieľom úlohy nie je meranie schopnosti žiakov uplatňovať pravopis v písomnom prejave, preto nehodnotíme pravopisnú správnosť.

Ukážka 4

Oblubujete napínavé príbehy? Tak potom je tu niečo pre vás!

Knižka Brána do tmy od Miroslava Kumera prináša plno záhadných a napínavých príbehov, ktoré zažíva trojica nerozlučných kamarátov počas svojich letných prázdnin u starých rodičov. Tajomné chodby v skalách, riečne zákutia a starobylé zrúcaniny sú pre odvážnych a zvedavých školákov tie najlepšie miesta na dobrodružstvá. Vzrušujúce príbehy v rozsahu 95 strán doplnené príťažlivými ilustráciami samotného autora si môžete zakúpiť vo vašom kníhkupectve od mája tohto roku.

Bežná cena knihy je 7,70 €.

Viac na www.mirokum.sk

Objednávky na adrese: MIROKUM, Spisovateľská 44, 845 37 Bratislava

tel.: 0945 788 544

(Zdroj: žiacka práca)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 19 – 24.

▼ Úloha č. 19

V ktorom ročnom období sa odohráva dej knihy *Brána do tmy*?

- A. jar
- B. leto
- C. jeseň
- D. zima

Tab. č. 58 Charakteristika úlohy č. 19

Cieľ úlohy	Čítať s porozumením.
Kompetencia	Žiak vie zistiť z textu informáciu uvedenú v ňom nepriamo.
Zložka obsahu	Čítanie a literárna výchova
Tematický okruh	Čítanie s porozumením
Požiadavka zo ŠVP	Čítať s porozumením
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 20

Ktoré slová sú kľúčové slová ukážky?

- A. kniha, zábava, napätie, prázdniny, inzerát
- B. cena, kontakt, zábava, napätie, prázdniny
- C. deti, zábava, napätie, prázdniny, hrad
- D. deti, starí rodičia, prázdniny, inzerát

Tab. č. 59 Charakteristika úlohy č. 20

Cieľ úlohy	Určiť kľúčové slová textu.
Kompetencia	Žiak vie ukutočniť obsahovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Sloh a komunikácia
Tematický okruh	Kľúčové slová
Požiadavka zo ŠVP	Priradiť k textu kľúčové slová.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	A

▼ Úloha č. 21

Urč poradie slovných druhov v prvej vete ukážky.

- A. sloveso, podstatné meno, zámeno
- B. podstatné meno, sloveso, prídavné meno
- C. sloveso, príslovka, podstatné meno
- D. sloveso, prídavné meno, podstatné meno

Tab. č. 60 Charakteristika úlohy č. 21

Cieľ úlohy	Určiť slovný druh slov.
Kompetencia	Žiak vie uskutočniť jazykovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Jazyk
Tematický okruh	Slovné druhy
Požiadavka zo ŠVP	Určiť slovné druhy slov vo vete.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	D

▼ Úloha č. 22

Ktorá z informácií v ukážke chýba?

- A. internetová adresa
- B. mailová adresa
- C. telefonický kontakt
- D. adresa sídla

Tab. č. 61 Charakteristika úlohy č. 22

Cieľ úlohy	Zistiť chýbajúcu informáciu v texte inzerátu.
Kompetencia	Žiak vie uskutočniť obsahovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Sloh
Tematický okruh	Inzerát
Požiadavka zo ŠVP	Sformulovať krátky inzerát.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Zapamätať si.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 23

Napiš meno ilustrátora knihy *Brána do tmy*.

Tab. č. 62 Charakteristika úlohy č. 23

Cieľ úlohy	Čítať s porozumením.
Kompetencia	Žiak dokáže vyhľadať informáciu explicitne uvedenú v texte.
Zložka obsahu	Čítanie a literárna výchova
Tematický okruh	Čítanie s porozumením
Požiadavka zo ŠVP	Čítať s porozumením
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Porozumenie.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	Miroslav Kumer, Kumer, spisovateľ Kumer
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Nesprávnou odpoveďou je uvedenie len rodného mena, prípadne mena iného ilustrátora. Za správne je možné uznať odpoveď sformulovanú vo vete. Cieľom úlohy nie je meranie schopnosti žiakov uplatňovať pravopis v písomnom prejave, preto nehodnotíme pravopisnú správnosť.

▼ Úloha č. 24

Napiš druh podčiarknutej vety v ukážke.

Tab. č. 63 Charakteristika úlohy č. 24

Cieľ úlohy	Určiť druh vety podľa postoja hovoriaceho.
Kompetencia	Žiak vie uskutočňovať jazykovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Jazyk
Tematický okruh	Veta
Požiadavka zo ŠVP	Triediť vety podľa postoja hovoriaceho.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Zapamätať si.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	zvolacia veta, zvolacia
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za správne je možné považovať aj formulovanie odpovede vo vete. Za nesprávne považujeme doplnenie odpovede o ďalšie informácie (napr. zvolacia, želacia veta). Cieľom úlohy nie je meranie schopnosti žiakov uplatňovať pravopis v písomnom prejave, preto nehodnotíme pravopisnú správnosť.

Voľné úlohy

Úlohy č. 25 – 30 nie sú viazané na niektorú z ukážok. Ich súčasťou je krátky text, ktorý poskytuje jazykový materiál pre riešenie úlohy.

▼ Úloha č. 25

Ktoré vlastnosti má podľa ukážky dikobraz?

Dikobraz je najväčší európsky hlodavec. Pripomína trochu jazveca, ktorému narástli dlhé ostne. Keď sa otriasie ako pes, ostne mu vypadnú, pretože sú slabo zachytené v koži. Vie nimi výhrazne zaštrkovať alebo popichať. Nie je to však bojovník. Zachraňuje sa behom. Keď má útočníka za päťami, odrazu sa zastaví a ten sa napichne na jeho ostne. Prítom je dikobraz mierumilovný a snaží sa takýmto stretnutiam vyhnúť. Celý deň sa zdržuje v podzemnej nore a von vychádza až po zotmení.

(Zdroj: Marta Šurinová: Deti v zelenom, Slniečko, október 2003)

- A. pokojný nočný bylinožravec
- B. útočný hlodavec s ostňami
- C. kamarátsky nočný hlodavec
- D. najväčší odvážny cicavec

Tab. č. 64 Charakteristika úlohy č. 25

Cieľ úlohy	Čítať s porozumením.
Kompetencia	Žiak vie vyhľadať informáciu implicitne uvedenú v texte.
Zložka obsahu	Čítanie a literárna výchova
Tematický okruh	Čítanie s porozumením
Požiadavka zo ŠVP	Čítať s porozumením
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	C

▼ Úloha č. 26

Ako nazývame vetu „Dvakrát meraj, raz strihaj.“?

- A. hádanka
- B. porekadlo
- C. prirovnanie
- D. príslovie

Tab. č. 65 Charakteristika úlohy č. 26

Cieľ úlohy	Na základne obsahovej analýzy odlíšiť príslovie, porekadlo, prirovnanie a hádanku.
Kompetencia	Žiak vie uskutočniť obsahovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Čítanie a literárna výchova
Tematický okruh	Príslovie a porekadlo.
Požiadavka zo ŠVP	Poznať pojmy príslovie a porekadlo. Triediť krátke ľudové výroky na príslovia a porekadlá.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	D

▼ Úloha č. 27

Ktorý z textov je správa?

- A. *Pozývame Vás na výstavu automobilov v dňoch 26.3. – 30. 3. 2012 v čase od 10:00 do 17:00 v Múzeu dopravy v Martine.*
- B. *Predám 3-ročný bicykel značky Blesk vo veľmi dobrom stave aj s cyklistickou prilbou za 150 eur. Tel.: 0903 841 325*
- C. *S nami môžete letieť počas celého augusta do USA len za 40 eur! Letenky už teraz v predaji! Cestovná kancelária Slniečko, ckslniecko@zoznam.sk*
- D. *Dopravný podnik mesta Bratislavy zmenil počas jarých prázdnin trasu autobusovej linky č. 63.*

Tab. č. 66 Charakteristika úlohy č. 27

Cieľ úlohy	Zaradiť text podľa obsahu – správa.
Kompetencia	Žiak vie uskutočniť obsahovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Slov a komunikácia
Tematický okruh	Správa
Požiadavka zo ŠVP	Sformulovať text správy tak, aby obsahoval potrebné informácie.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	D

▼ Úloha č. 28

V ktorej možnosti sú všetky slová napísané správne?

- A. samička, zmyzík, mydlo, mihalnica
- B. pytlík, opica, pytač, napichnúť
- C. víška, vyhňa, vidlička, vysieť
- D. rytier, krídla, stríčko, korýtko

Tab. č. 67 Charakteristika úlohy č. 28

Cieľ úlohy	Uplatňovať pravopisné pravidlá.
Kompetencia	Žiak dokáže pri písomnom prejave uplatňovať pravopisnú normu.
Zložka obsahu	Jazyk
Tematický okruh	Vybrané slová
Požiadavka zo ŠVP	Písať slová s i/í a y/ý po obojakej spoluhláske v koreni slova.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 29

Vypíš z textu dve rôzne zdobeniny.

Na lúke

Zelené má tráva vlásky
a v nich kvitnú sedmokrásy.
Ja mám vlásky tmavé
a v nich ako v tráve
biely venček ani víla,
sama som ho dneska víla.

(Elena Čepčková)

Tab. č. 68 Charakteristika úlohy č. 29

Cieľ úlohy	Identifikovať v texte zdobeniny.
Kompetencia	Žiak vie uskutočniť jazykovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Jazyk
Tematický okruh	Slovná zásoby
Požiadavka zo ŠVP	Vyhľadať v texte zdobeniny.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	vlásky, venček
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme napísanie zdobeniny, ktorá sa nenachádza v ukážke a uvedenie väčšieho počtu zdobením, doplnenie riešenia o ďalšie slová. Cieľom úlohy nie je meranie schopnosti žiakov uplatňovať pravopis v písomnom prejave, preto nehodnotíme pravopisnú správnosť.

▼ Úloha č. 30

Napiš, ako nazývame ľudové výroky súvisiace s pozorovaním prírody a počasia.

Tab. č. 69 Charakteristiky úlohy č. 30

Cieľ úlohy	Zapamätať si potrebné fakty – ľudová pranostika.
Kompetencia	Žiak vie uskutočniť obsahovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Čítanie a literárna výchova
Tematický okruh	Pranostika
Požiadavka zo ŠVP	Charakterizovať pojem pranostika.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Zapamätať si.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	pranostika, ľudová pranostika, Je to ľudová pranostika.
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávne považujeme aj opísanie funkcie ľudovej pranostiky – napr. predpovedanie počasia, je to predpovedanie počasia.

3.3. Ukážky vybraných úloh zo slovenského jazyka a literatúry

V nasledujúcej kapitole uvádzame dve vybrané úlohy zo slovenského jazyka a literatúry a ich charakteristiku. Tieto úlohy boli súčasťou testov zo slovenského jazyka a literatúry pre 4. ročník základnej školy.

K vybraným úlohám uvádzame aj ukážky správnych žiackych riešení a ukážky typických žiackych chýb vyskytujúcich sa pri riešení daných úloh.

Úloha A

Z vety vypíš prídavné mená.

Veľké čriedy muflónov žijú väčšinou v listnatých lesoch.

Pre riešenie úlohy nie je potrebné priamo pracovať s textom ukážky. Obsahové zameranie vety v úlohe však s ním obsahovo súvisí.

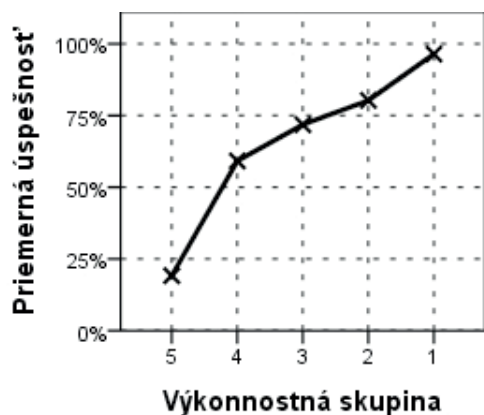
Tab. č. 70 Charakteristika úlohy A

Cieľ úlohy	Nájsť v texte prídavné mená.
Kompetencia	Žiak vie uskutočniť jazykovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Jazyk
Tematický okruh	Prídavné mená
Požiadavka zo ŠVP	Nájsť v texte prídavné mená.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	veľké – listnatých
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávne považujeme napísanie iných prídavných mien alebo iných slovných druhov. Za správne riešenie považujeme len uvedenie obidvoch prídavných mien. Neúplné riešenie nie je správnym riešením. Cieľom úlohy nie je meranie schopnosti žiakov uplatňovať pravopis v písomnom prejave, preto nehodnotíme pravopisnú správnosť.

Tab. č. 71 Súhrnná charakteristika úlohy A

Úspešnosť	65,4 %
Obťažnosť	34,6 %
Citlivosť	77,3 %
Neriešenosť	0,85 %
Medzipoložková korelácia	48,2 %

Graf 3 Graf distribúcie úspešnosti úlohy A

Úloha bola pre žiakov ľahká.

Ukážky typických žiackych chýb vyskytujúcich sa pri riešení úlohy A

Rôzne chyby žiakov, ktoré sa vyskytli pri riešení úlohy A uvádzame v ukážkach č. 1 až 5.

V riešení úlohy (ukážka č. 1) žiak uviedol správne prídavné mená, ktoré sa nachádzajú vo vete. Doplnil ich však o ďalšie slovo, podstatné meno z vety. Riešenie svedčí o nedostatočnej kvalite jeho poznatkov o prídavných menách. Napriek tomu, že v riešení úlohy sú uvedené aj správne prídavné mená, nemôžeme ho považovať za správne.

Ukážka č. 1

18. Z vety vypíš prídavné mená.

Veľké čriedy muflónov žijú väčšinou v listnatých lesoch.

veľké, čriedy, listnatých

V riešení úlohy (ukážka č. 2) žiak neuviedol prídavné mená ale podstatné mená, ktoré sa nachádzajú vo vete. Svedčí to o nedostatočnej kvalite jeho poznatkov o prídavných aj podstatných menách, alebo o nesprávnom prečítaní zadania úlohy, teda o nedostatkoch v čítaní s porozumením. Úlohu nemôžeme považovať za správne vyriešenú.

Ukážka č. 2

18. Z vety vypíš prídavné mená.

Veľké čriedy muflónov žijú väčšinou v listnatých lesoch.

muflónov, les

V riešení úlohy (ukážka č. 3) je uvedené len jedno z prídavných mien. Žiak nedôsledne prečítal zadanie, z ktorého vyplýva, že prídavných mien bude viac, alebo neúplne prečítal vety a neidentifikoval druhé z prídavných mien. Riešenie úlohy nemôžeme považovať za správne.

Ukážka č. 3

18. Z vety vypíš prídavné mená.

Veľké čriedy muflónov žijú väčšinou v listnatých lesoch.

.....*listnatých*.....

V riešení úlohy (ukážka č. 4) žiak správne uviedol prídavné mená. Tie sa však nenachádzajú vo vete v zmysle zadania. Riešenie pravdepodobne ovplyvnilo nesprávne prečítania a porozumenie zadaniu úlohy. Napriek tomu, že žiak pravdepodobne disponuje kvalitnými poznatkami o prídavných menách, riešenie nie je možné považovať za správne.

Ukážka č. 4

18. Z vety vypíš prídavné mená.

Veľké čriedy muflónov žijú väčšinou v listnatých lesoch.

.....*skalnaté, serebné*.....

V riešení úlohy (ukážka č. 5) je správne uvedené jedno z prídavných mien. Nachádza sa tu však aj ďalšie slovo, sloveso vypísané z vety. Napovedá to o nedostatočnej kvalite poznatkov žiaka o prídavných menách, ohybných slovných druhoch. Riešenie úlohy nie je možné považovať za správne.

Ukážka č. 5

18. Z vety vypíš prídavné mená.

Veľké čriedy muflónov žijú väčšinou v listnatých lesoch.

.....*Veľké, žijú*.....

Úloha B

Doplň do vety chýbajúce vlastné podstatné mená.

Muflóny začali od začiatku 19. storočia žiť v slovenských pohoriach

..... a

Riešenie úlohy je viazané na text ukážky. Uvádza sa v ňom, že muflóny boli do slovenských pohorí Tribeč a Karpaty privezené v polovici 19. storočia z Korziky.

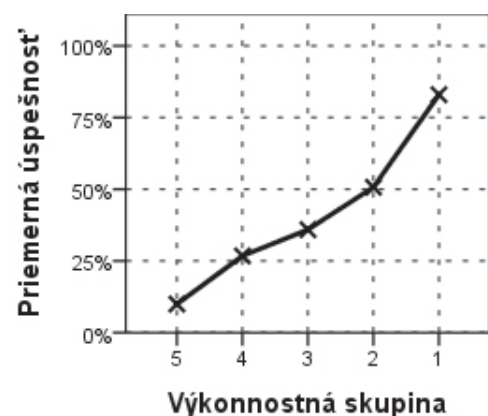
Tab. č. 72 Charakteristika úlohy B

Cieľ úlohy	Na základe obsahovej analýzy textu doplniť do vety podstatné mená.
Požiadavka zo ŠVP	Čítanie s porozumením
Kompetencia	Žiak vie čítať s porozumením.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	Tribeč – Karpaty
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Neúplne riešenie, napísanie len jedného z názvov pohorí nie je možné považovať za správne riešenie. Taktiež uvedenie iných slov, iných názvov pohorí, všeobecné podstatné mená a pod. nepovažujeme za správne riešenie. Cieľom úlohy nie je meranie schopnosti žiakov uplatňovať pravopis a gramatiku v písomnom prejave, preto nehodnotíme pravopisnú a gramatickú správnosť. Veľmi frekventovaným riešením bolo napísanie názvov pohorí v tvare v akom sa nachádzali v texte, prípadne inom nesprávnom tvare. Svedčí to o nedostatkoch v skloňovaní vlastných podstatných mien, čo však nebolo predmetom merania v tejto úlohe a takéto riešenia boli považované za správne.

Tab. č. 73 Súhrnná charakteristika úlohy B

Úspešnosť	41,2 %
Obťažnosť	58,8 %
Citlivosť	73,0 %
Neriešenosť	6,64 %
Medzipoložková korelácia	40,3 %

Graf 4 Graf distribúcie úspešnosti úlohy B

Úloha bola pre žiakov stredne ťažná.

Ukážky typických žiackych chýb vyskytujúcich sa pri riešení úlohy B

Rôzne chyby žiakov, ktoré sa vyskytli pri riešení úlohy B uvádzame v ukázkach č. 6 až 9.

Predmetom merania v tejto úlohe je čítanie s porozumením. Riešenie úlohy (ukážka č. 6) je správne napriek tomu, že poukazuje na zásadné nedostatky v schopnosti odpísať text, použiť podstatné mená vo vete v správnom tvare a skloňovať vlastné podstatné mená.

Ukážka č. 6

20. Doplň do vety chýbajúce vlastné podstatné mená.

Muflóny začali od začiatku 19. storočia žiť v slovenských pohoriach

..... *Na Jipeš* a *Karpáti*

Riešenie úlohy vyplýva z informácií uvedených v texte ukážky v teste. Pri riešení úlohy žiak pracoval s textom, postupoval teda správne. Nedokázal však identifikovať informáciu, ktorú bolo potrebné doplniť do vety v úlohe. Riešenie úlohy teda považujeme za nesprávne (ukážka č. 7).

Ukážka č. 7

20. Doplň do vety chýbajúce vlastné podstatné mená.

Muflóny začali od začiatku 19. storočia žiť v slovenských pohoriach

..... *v polovici* a

Pri riešení úlohy žiak pracoval s textom, použil teda správnu stratégiu pre riešenie (ukážka č. 8). Identifikoval informáciu, ktorá súvisela so začiatkami života muflónov, teda aj s obsahovým zameraním vety a vlastné podstatné meno. Keďže toto podstatné meno nie je názvom slovenského pohoria, jeho doplnenie do vety spôsobilo žiakovi problém. Aby bolo možné ho do vety vpísať, musel žiak doplniť celú časť vety. Vytvorenie takéhoto súvetia je však veľmi náročné, žiak to nedokázal. Toto riešenie, ani vytvorenie správneho súvetia však nie je možné považovať za správne. Riešenie poukazuje na nedostatočnú schopnosť čítať s porozumením, aj keď žiak pravdepodobne dostatočne porozumel textu ukážky, nedostatočne prečítal zadanie úlohy a vetu, do ktorej mal informácie dopísať. Riešenie teda považujeme za neprávne.

Ukážka č. 8

20. Doplň do vety chýbajúce vlastné podstatné mená.

Muflóny začali od začiatku 19. storočia žiť v slovenských pohoriach

..... *muflóni a ovce* a *do Zemplína*

V riešení úlohy žiak napísal dve slová, z ktorých ani jedno nie je správnym riešením úlohy (ukážka č. 9). Žiak pravdepodobne pri riešení vôbec nepoužil informácie uvedené v texte ukážky. Pri riešení využil len informácie (slová) z vety v úlohe, ktoré pre správne riešenie neboli postačujúce. O kvalite poznatkov žiaka o vlastných podstatných menách svedčí len skutočnosť, že slová napísal s veľkým začiatočným písmenom. Nakoľko ale tento poznatok nebol predmetom merania v tejto úlohe, neovplyvňuje to skutočnosť, že riešenie považujeme za nesprávne.

Ukážka č. 9

20. Doplň do vety chýbajúce vlastné podstatné mená.

Muflóny začali od začiatku 19. storočia žiť v slovenských pohoriach

..... *Muflóny* a *Slovenkých*

4. Maďarský jazyk a literatúra

4.1. Obsahové zameranie súboru úloh z maďarského jazyka a literatúry

V nasledujúcej kapitole sa nachádza 30 úloh z jednotlivých oblastí maďarského jazyka a literatúry podľa ŠVP. Podrobnejšie informácie o úlohách sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách.

Tab. č. 74 Zastúpenie úloh podľa obsahových oblastí z maďarského jazyka a literatúry

Oblasť	Počet položiek	Percentuálne zastúpenie	Čísla položiek
1. Jazyk a komunikácia	13	43%	3, 6, 9, 10, 11, 12, 14, 18, 24, 25, 26, 27, 29, 30
2. Komunikácia a sloh	2	7%	13, 28
3. Čítanie a literatúra	15	50%	1, 2, 4, 5, 7, 8, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23

Tab. č. 75 Zastúpenie úloh z maďarského jazyka a literatúry v revidovanej Bloomovej taxonómii kognitívnych cieľov

Dimenzia poznatkov	Dimenzia kognitívnych procesov					
	1. Zapamätať si	2. Porozumieť	3. Aplikovať	4. Analyzovať	5. Hodnotiť	6. Tvoriť
A. Faktické poznatky	28	7, 9, 15, 17, 18, 23, 25, 26	6, 20, 21, 27, 29, 30	10, 11, 14, 16	4, 12, 22	13
B. Konceptuálne poznatky		2, 8, 18	3, 24	1		5, 19
C. Procedurálne poznatky						
D. Metakognitívne poznatky						

4.2. Analýza úloh z maďarského jazyka a literatúry

Súbor úloh z maďarského jazyka a literatúry obsahuje štyri ukážky primerané vekovým osobitostiam žiakov na úrovni vzdelávacieho stupňa ISCED 1. Sú to krátke rozprávky alebo úryvky z rozprávok a poviedok a vecný text. K jednotlivým ukážkam sa viažu zatvorené a otvorené úlohy s krátkou odpoveďou.

1. kiinduló szöveg

Az étkezés

Zöldséget a honfoglalók nemigen fogyasztottak. Azt viszont tudjuk, hogy „sok szántóföldjük” volt. Az árpát, a búzát és a kölest már a honfoglalás előtt termesztették.

A régészek nagyon sok kézi malomkövet tártak föl, csaknem minden háznál lehetett kézi malom. A lisztből, vízből, sóból készült tésztát izzó kőre öntötték. Ez a lepény volt a palacsinta őse. (Van falu, ahol a palacsintát ma is „kövönsült”-nek nevezik.)

Ki ne hallott volna a „hamuban sült pogácsáról”?

Nem amolyan mesebeli csacskaságról van szó. Az ezer év előtti asszonyok a búzakaiaszokat, amikor a szemek még ujjal szétnyomhatók voltak, a tűz lángjánál megpörkölték. A kalászkok elhamvadtak, a szemek pedig megduzzadva megmaradtak. Ezeket a szemeket fateknőben vagy cseréptálban szétmorzsolták, mozsárban megtörték, sóval elkeverték. Vízzel vegyítve öklömnyi gömböket alakítottak, és a parázsban megsütötték. Hát így készült a hamuban sült pogácsa! (Egy-két nemzedékkel ezelőtt még volt falu, ahol még ismerték.)

(forrás: Závodszy Géza: Az étkezés, Magyar mondák - magyar történetek, részlet)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy č. 1 až 6.

▼ Úloha č. 1

Miért volt a honfoglalóknak „sok szántóföldjük”?

- A. Mert szerették a palacsintát.
- B. Mert sok pogácsát sütöttek.
- C. Mert gabonát termesztettek.
- D. Mert zöldséget termesztettek.

Tab. č. 76 Charakteristika úlohy č. 1

Ciel' úlohy	Analyzovať text.
Kompetencia	Žiak vie vyhľadať v texte kľúčové slová.
Zložka obsahu	Čítanie a literatúra
Tematický okruh	Literárna výchova
Požiadavka zo ŠVP	Žiak sa dokáže orientovať v deji textu.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	C

▼ Úloha č. 2

Mit nem termesztettek a honfoglalók?

- A. árpát
- B. kukoricát
- C. kölest
- D. búzát

Tab. č. 77 Charakteristika úlohy č. 2

Ciel' úlohy	Vyhľadávať informácie z textu.
Kompetencia	Žiak vie odlišovať v texte podstatné a okrajové informácie.
Zložka obsahu	Čítanie a literatúra
Tematický okruh	Literárna výchova
Požiadavka zo ŠVP	Žiak vie vyhľadať v texte kľúčové slová.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 3

Melyik az a lehetségsor, amelyben a kiinduló szöveg minden összetett szava megtalálható?

- A. honfoglaló, honfoglalás, szántóföld, kövönsült, búzakarász, fateknő, cseréptál, malomkő
- B. honfoglaló, régész, honfoglalás, szántóföld, búzakarász, fateknő, cseréptál, malomkő
- C. honfoglaló, honfoglalás, szántóföld, mesebeli, búzakarász, fateknő, cseréptál, malomkő
- D. kövönsült, honfoglalás, szántóföld, asszony, búzakarász, fateknő, cseréptál, malomkő

Tab. č. 78 Charakteristiky úlohy č. 3

Ciel' úlohy	Triediť podstatné mená utvorené skladaním.
Kompetencia	Žiak vie uskutočniť jazykovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia
Tematický okruh	Podstatné mená
Požiadavka zo ŠVP	Triediť podstatné mená utvorené skladaním.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	A

▼ Úloha č. 4

Állapítsd meg az idézet alapján, melyik állítás igaz!

- A. A lisztből, vízből, sóból készült pogácsát izzó kővön sütötték.
- B. A palacsinta őse lisztből, vízből, sóból készült, hamuban sült lepény volt.
- C. A hamuban sült pogácsa csak amolyan mesebeli csacsckaság.
- D. A lisztből, vízből, sóból készült, izzó kővön sült lepény volt a palacsinta őse.

Tab. č. 79 Charakteristika úlohy č. 4

Ciel' úlohy	Určiť pravdivosť tvrdenia na základe informácií z textu
Kompetencia	Uskutočniť obsahovú analýzu textu pomocou pamäťových, klasifikačných a aplikačných zručností žiaka.
Zložka obsahu	Čítanie a literatúra
Tematický okruh	Literárna výchova
Požiadavka zo ŠVP	Žiak dokáže zreprodukovať dej.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Hodnotiť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	D

▼ Úloha č. 5

Hogyan készült a hamuban sült pogácsa?

Számold meg a mondatokat a munkamenetnek megfelelően!

..... Öklömnyi gömböket alakítottak.

..... A gömböket parázsban megsütötték.

..... A megduzzadt szemeket mozsárban megtörték.

..... A szemeket sóval elkeverték.

Tab. č. 80 Charakteristika úlohy č. 5

Ciel' úlohy	Určiť správne poradie pracovných činností podľa textu.
Kompetencia	Žiak uskutočňuje analýzu a syntézu textu.
Zložka obsahu	Čítanie a literatúra
Tematický okruh	Literárna výchova
Požiadavka zo ŠVP	Zreprodukovať dej podľa časovej postupnosti.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Tvoriť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	3, 4, 1, 2
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné priradenie, triedenie čísel k jednotlivým dejom.

▼ Úloha č. 6

Írd le egy szóval, milyenek voltak a szemek akkor, amikor még ujjal szétnyomhatók voltak!

Tab. č. 81 Charakteristika úlohy č. 6

Cieľ úlohy	Určiť slovo s podobným významom
Kompetencia	Uskutočniť obsahovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia
Tematický okruh	Významová rovina jazyka/synonymá
Požiadavka zo ŠVP	Tvoriť synonymá.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	puhák
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme szétnyomhatók.

2. kiinduló szöveg A béka és az ökör

Meglátta az ökröt a réten a béka.

– Be hatalmas állat! – gondolta.

– De még ma, meglátjátok, nővök én is ekkorára! S elkezdte szívni a levegőt magába. Az egész békanép körülállta s nézte.

– Hiába erőlködsz!

– Hagyd el már!

– Elég, te!

A béka nagyot nyelt s kidüllesztve gyomrát dühösen kérdezte:

– Melyikünk nagyobb hát?

– Az ökör! – felelték. A béka pocakját még jobban fölfújta, mint valami labdát.

– No, ki nagyobb? – nyögte nehéz szusszanással. S nyomban szét is repedt egy nagy pukkanással.

(forrás: Phaedrus: A béka és az ökör, Rónay György átdolgozása, adaptált szöveg)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy č. 7 – 12.

▼ Úloha č. 7

Kivel vagy mivel akart versenyezni a béka?

- A. Magával.
- B. Az ökörrrel.
- C. A békákkal.
- D. A labdával.

Tab. č. 82 Charakteristika úlohy č. 7

Cieľ úlohy	Vyhľadať informáciu z textu.
Kompetencia	Uskutočniť obsahovú analýzu textu.
Zložka obsahu	Čítanie a literatúra
Tematický okruh	Literárna výchova
Požiadavka zo ŠVP	Vyhľadať základné informácie z textu.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 8

Fejezd be az állítást, hogy igaz legyen!

Ez a történet egy

- A. elbeszélés.
- B. mese.
- C. monda.
- D. vers.

Tab. č. 83 Charakteristika úlohy č. 8

Cieľ úlohy	Identifikovať literárny žáner
Kompetencia	Žiak vie odlišovať autorské texty, vecné texty.
Zložka obsahu	Čítanie a literatúra
Tematický okruh	Literárna výchova
Požiadavka zo ŠVP	Rozlišovať prozaické a básnické texty.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 9

A meglátta, állat, ekkorára, körülállta, kidüllesztve szavakban az a közös, hogy

- A. minden magánhangzójuk rövid.
- B. minden magánhangzójuk hosszú.
- C. hosszú egyjegyű mássalhangzó van bennük.
- D. hosszú kétjegyű mássalhangzó van bennük.

Tab. č. 84 Charakteristika úlohy č. 9

Ciel' úlohy	Triediť samohlásky a spoluhlásky.
Kompetencia	Žiak dokáže rozlišovať samohlásky a spoluhlásky podľa ich vlastností.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia
Tematický okruh	Samohlásky a spoluhlásky
Požiadavka zo ŠVP	Triediť hlásky podľa ich vlastností.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	C

▼ Úloha č. 10

Mi a *hatalmas* szó ellentétes párja?

- A. magas
- B. pici
- C. kövér
- D. alacsony

Tab. č. 85 Charakteristika úlohy č. 10

Ciel' úlohy	Poznať význam slova.
Kompetencia	Žiak dokáže vysvetliť význam slov.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia
Tematický okruh	Antonymá, významová rovina jazyka
Požiadavka zo ŠVP	Poznať základnú charakteristiku podstatných mien, prídavných mien.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 11

Az alábbi szavak közül melyik a kakukktojás?

meglátta, pocakját, fölfújta, nyögte

Tab. č. 86 Charakteristika úlohy č. 11

Ciel' úlohy	Triediť slovné druhy.
Kompetencia	Žiak vie rozoznať slovné druhy.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia
Tematický okruh	Tvarová rovina jazyka/Slovné druhy
Požiadavka zo ŠVP	Triediť slovné druhy.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	pocakját
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme výber slov fölfújta, meglátta, nyögte. V oboch prípadoch sú to slovesá. V zadaní úlohy je jasne formulovaná otázka nájst' nevhodné tretie slovo podľa významu, vlastností.

▼ Úloha č. 12

Határozd meg az ökrök szó egyes számát!

Tab. č. 87 Charakteristika úlohy č. 12

Ciel' úlohy	Tvoriť jednotné číslo
Kompetencia	Žiak dokáže uskutočniť morfológický rozbor jednoduchých slov.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia
Tematický okruh	Tvarová rovina jazyka/Podstatné mená
Požiadavka zo ŠVP	Poznať základnú charakteristiku podstatných mien
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Hodnotiť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	Ökrök
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme slová: ökr, ökre, atď.

3. kiinduló szöveg

Az alma

A nyúl az erdőben ugrándozott, amikor a fa tetején meglátott egy piros almát. Hiába ugrált, nem tudta leszedni.

Arra repült a varjú. Ő letépte az almát, de kipottyant a csőréből, és éppen egy összegömbölyödött sündisznó hátára esett. A sün azon nyomban elszaladt vele.

A nyúl utánakiáltott:

– Állj meg! Ez az én almám!

– Az enyém! – háborgott a sün.

– Még mit nem! Természetesen az enyém! – káromta a varjú.

Nem tudtak megegyezni, még össze is verekedtek. Arra járt a medve.

– Min veszekedtek? – érdeklődött.

– Nem tudjuk eldönteni, kié legyen az alma – mondták egyszerre. Elmesélték a medvének az egész történetet.

Erre a medve így szólt:

– A nyúl észrevette, a varjú leszakította, a sün pedig elkapta. Mindenkinek jár az almából! Vágjátok fel egyenlő részekre, és mindenki vegyen belőle egy darabot!

A sün elosztotta az almát négyfelé. Egy szeletet kapott a nyúl, egy szeletet a varjú, és egy részt bekapott a sün. A negyedik szeletet odaadták a medvének, mert kibékítette őket.

(forrás: Reith Mónika: Az alma, Tarka mesék állatokról, Konsept-H Kiadó, adaptált szöveg)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy č. 13 – 18.

▼ Úloha č. 13

Melyik cím illik leginkább a meséhez?

- A. A sün szerencséje
- B. Vita az erdőben
- C. Az igazságos medve
- D. Az éhes nyúl

Tab. č. 88 Charakteristika úlohy č. 13

Ciel' úlohy	Tvorit' názov textu.
Kompetencia	Žiak dokáže tvoriť vlastný názov slohu.
Zložka obsahu	Komunikácia a sloh
Tematický okruh	Tvorba krátkeho textu.
Požiadavka zo ŠVP	Žiak dokáže tvoriť krátky text, nadpis.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Tvorit'.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 14

Mit jelent a *háborgott* szó?

- A. kiabált
- B. borogatott
- C. háborúzott
- D. mérgeződött

Tab. č. 89 Charakteristika úlohy č. 14

Ciel' úlohy	Nájsť správny význam slova.
Kompetencia	Žiak dokáže vysvetliť význam slovesa.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia
Tematický okruh	Slovesá
Požiadavka zo ŠVP	Poznať základnú charakteristiku sloves
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	D

▼ Úloha č. 15

Állapítsd meg a szöveg alapján, kik a mese szereplői!

- A. A nyúl, a holló, a sün és a medve.
- B. A nyúl, a varjú, a sün és a medve.
- C. A nyest, a varjú, a sün és a medve.
- D. A nyúl, a varjú, a sün és a mókus.

Tab. 90 Charakteristiky úlohy č. 15

Ciel' úlohy	Charakterizovať postavy rozprávky
Kompetencia	Žiak sa pokúsi hodnotiť postavy literárneho diela.
Zložka obsahu	Čítanie a literatúra
Tematický okruh	Literárne žánre/Rozprávky
Požiadavka zo ŠVP	Žiak dokáže vymenovať postavy rozprávky
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 16

Melyik állítás igaz?

- A. A sün szedte le az almát.
- B. A nyúl kapta el az almát.
- C. A medve is kapott almát.
- D. A varjú ette meg az almát.

Tab. č. 91 Charakteristika úlohy č. 16

Ciel' úlohy	Nájsť v texte jednoduché informácie.
Kompetencia	Žiak dokáže vyhľadať základné informácie.
Zložka obsahu	Čítanie a literatúra
Tematický okruh	Literárne žánre/L'udová rozprávka, autorská rozprávka
Požiadavka zo ŠVP	Žiak dokáže poskytnúť základné informácie o texte.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Analyzovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	C

▼ Úloha č. 17

Rakd időrendi sorrendbe a történetet!

- A varjú leszakította az almát.
- A nyúl hiába ugrált, nem tudta leszedni az almát.
- A bölcs medve eldöntötte, kié legyen az alma.
- Az alma a sün tüskés hátára esett.
- Minden állat egy szelet almát kapott.

Tab. č. 92 Charakteristika úlohy č. 17

Ciel' úlohy	Získať, priradiť, triediť informácie z textu.
Kompetencia	Žiak dokáže zostaviť osnovu prečítaného textu.
Zložka obsahu	Čítanie a literatúra
Tematický okruh	Štruktúra diela, osnova
Požiadavka zo ŠVP	Tvoriť osnovu príbehu.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	2, 1, 4, 3, 5
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme akékoľvek iné zaradenie, triedenie ako je uvedené v kľúči.

▼ Úloha č. 18

Hogy nevezzük a nyulat, varjút, sünt, medvét egy közös szóval (gyűjtőnévvel)?

Tab. č. 93 Charakteristika úlohy č.18

Ciel' úlohy	Triediť podstatné mená.
Kompetencia	Žiak dokáže rozoznať podstatné mená.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia
Tematický okruh	Tvarová rovina jazyka/Podstatné mená
Požiadavka zo ŠVP	Žiak dokáže rozoznávať vlastné, konkrétne a abstraktné podstatné mená.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	Állatok/állat/vadállat
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Za nesprávnu odpoveď považujeme iné pomenovanie ako állat, napr. élőlény.

4. kiinduló szöveg A mackó és a tavasz

Gyermekkoromban igen - igen szerettem volna medvét látni. A kíváncsiság azért támadt föl bennem, mivel édesanyám február másodikán, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján már évek óta rendszerint azzal ébresztett:

– Na, most derül ki, meddig tart még a tél... A medve ugyanis ma jön ki a barlangjából, hogy körülnézzen..., és ha a napsütésben meglátja a saját árnyékát, bizony visszacammog... Ha viszont szeles, rossz, goromba idő fogadja, a maci megrázza magát, és azt mondja: „Fújjad, fújjad, nem sokáig fújod már!”, s azzal szépen kint marad, mert hamarosan megenyhül az időjárás. Egy versike is szól róla...

– Tudom, tudom! – rikkantottam, s már szaladtam is az ablakhoz, hogy lássam, vajon miként dönt a maci. A látvány kissé elszomorított: az égbolt sötéten komorlott, fújt a szél, és hordta a havat az udvaron, mintha tisztára akarná söpörni.

– Ezek szerint hamarosan beköszönt a tavasz – mondtam elszontyolodva. Arra gondoltam, hogy vége a nagyszerű szánkózásoknak a Mázik-hegyen, a pazar „sinkózásoknak”, azaz csúszkálásoknak a kenderáztató tavacska tükörfényes jegén, vagyis rövidesen vége a télnek...

(forrás: Tóth Elemér: A mackó és a tavasz, Gyermekkorom emlékcserépei, adaptált szöveg, részlet)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy č. 19 – 23.

▼ Úloha č. 19

Mivel ébresztette február 2-án a kislíut az édesanyja évek óta?

Azzal, hogy

- A. a maci meglátja az árnyékát.
- B. a maci ma jön ki a barlangjából.
- C. a maci megrázza magát.
- D. a maci jelzi, meddig tart a tél.

Tab. č. 94 Charakteristika úlohy č. 19

Ciel' úlohy	Tvorit' osnovu podľa prečítaného textu.
Kompetencia	Žiak dokáže zostaviť osnovu prečítaného textu.
Zložka obsahu	Komunikácia a sloh
Tematický okruh	Osnova, obsah
Požiadavka zo ŠVP	Žiak dokáže zostaviť osnovu prečítaného textu.
Kognitívna úroveň	Konceptuálne poznatky. Tvorit'.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 20

Mikor jön ki a medve a barlangjából először?

- A. Március elején.
- B. Február végén.
- C. Január végén.
- D. Február elején.

Tab. č. 95 Charakteristika úlohy č. 20

Ciel' úlohy	Vyhľadať informáciu z textu.
Kompetencia	Žiak dokáže vyhľadávať základné informácie.
Zložka obsahu	Čítanie a literatúra
Tematický okruh	Literárna výchova
Požiadavka zo ŠVP	Žiak sa vie orientovať v deji rozprávok
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	D

▼ Úloha č. 21

Miért gondolta a fiú, hogy rövidesen vége a télnek?

- A. Mert napsütéses idő volt.
- B. Mert megennyhült az időjárás.
- C. Mert rossz idő volt.
- D. Mert sötét volt.

Tab. č. 96 Charakteristika úlohy č. 21

Ciel' úlohy	Orientovať sa v deji rozprávok.
Kompetencia	Žiak vie nájsť informácie uvedené v texte.
Zložka obsahu	Čítanie a literatúra
Tematický okruh	Literárna výchova
Požiadavka zo ŠVP	Žiak sa vie orientovať v deji rozprávok.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	C

▼ Úloha č. 22

Állapítsd meg az idézet alapján, melyik állítás igaz!

- A. Ha szeles, rossz, goromba idő fogadja a medvét, visszacammog.
- B. Ha a medve a napsütésben meglátja az árnyékát, kint marad.
- C. Ha a medve a napsütésben meglátja az árnyékát, visszacammog.
- D. Ha fúj a szél és hordja a havat, a medve visszacammog.

Tab. č. 97 Charakteristika úlohy č. 22

Ciel' úlohy	Orientovať sa v deji rozprávok.
Kompetencia	Žiak dokáže vyhľadávať jednoduché informácie.
Zložka obsahu	Čítanie a literatúra
Tematický okruh	Všeobecné pojmy/Hlavná myšlienka
Požiadavka zo ŠVP	Žiak sa vie orientovať v deji rozprávky.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Hodnotiť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	C

▼ Úloha č. 23

Mikor van Gyertyaszentelő Boldogasszony napja?

Tab. č. 98 Charakteristika úlohy č. 23

Cieľ úlohy	Vyhľadať základné informácie z textu.
Kompetencia	Žiak vie vyhľadať hlavnú myšlienku z textu.
Zložka obsahu	Čítanie a literatúra
Tematický okruh	Literárna výchova
Požiadavka zo ŠVP	Žiak dokáže vyhľadať informácie z textu.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	február 2-án, február 2., február másodikán
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Februárban

Voľné úlohy

Úlohy č. 24 – 30 nie sú viazané na niektorú z ukážok. Ich súčasťou je krátky text, ktorý poskytuje jazykový materiál pre riešenie úlohy.

▼ Úloha č. 24

Írd le más szóval!

elszontyolodva

Tab. č. 99 Charakteristika úlohy č. 24

Cieľ úlohy	Tvoriť synonymický rad slov.
Kompetencia	Žiak vie správne použiť synonymá.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia
Tematický okruh	Tvarová rovina jazyka/Slovesá
Požiadavka zo ŠVP	Tvoriť synonymá.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	elszomorodva
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Szomorú

▼ Úloha č. 25

Melyik szólásban, közmondásban nincs fokozott melléknév?

- A. Jobb ma egy veréb, mint holnap egy tűzok.
- B. Beszélni ezüst, hallgatni arany.
- C. Többet ésszel, mint erővel!
- D. Aki kisebb, frissebb, aki hosszabb, rosszabb.

Tab. č. 100 Charakteristika úlohy č. 25

Ciel' úlohy	Vyhľadať prídavné mená v správnom tvare.
Kompetencia	Žiak dokáže rozoznať stupňované prídavné mená.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia
Tematický okruh	Prídavné mená
Požiadavka zo ŠVP	Žiak dokáže správne stupňovať prídavné mená.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 26

Írd le számjegyekkel az alábbi szövegben található töszámneveket! Az ismétlődő számokat elég egyszer leírni.

„- Hát, kérlek szépen – kezdett bele -, a pomogácsok kétszer akkorák, mint egy elefánt. Öt lábuk van és öt kezük. S mind az öt kezükben egy-egy gyílok.”

(részlet: Lázár Ervin: Mikkamakka és a többiek című meséből)

Tab. č. 101 Charakteristika úlohy č. 26

Ciel' úlohy	Vyhľadať a správne napísať základné číslovky.
Kompetencia	Žiak pozná základnú charakteristiku čísloviek.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia.
Tematický okruh	Tvarová rovina jazyka/Číslovky
Požiadavka zo ŠVP	Žiak dokáže pracovať s číslovkami.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Porozumieť.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	1, 5
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	V prípade, že odpoveď obsahuje slovo kétszer, resp. keď žiak odpíše číslovky z textu.

▼ Úloha č. 27

Melyik szó tartalmazza csak ezeket a betűket? **C S T K Ö Ü**

- A. csülök
- B. csütörtök
- C. tücsök
- D. csűrök

Tab. č. 102 Charakteristika úlohy č. 27

Ciel' úlohy	Vyhľadať samohlásky a spoluhlásky.
Kompetencia	Žiak dokáže nájsť v slovách samohlásky a spoluhlásky.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia
Tematický okruh	Zvuková rovina jazyka a pravopis/Abeceda
Požiadavka zo ŠVP	Žiak dokáže vyhľadať hlásky.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	C

▼ Úloha č. 28

Fejezd be az állítást, hogy igaz legyen!

Tisztelettel meghívjuk Önöket az amatőr festők festményeit bemutató tárlatra. Az ünnepélyes megnyitóra 2014. május 6-án 17.00 órakor kerül sor. A kiállítás 2014. július 5-ig látogatható.

Üdvözlettel a Csallóközi Múzeum munkatársai

Ez a szöveg egy

- A. hirdetés.
- B. meghívó.
- C. plakát.
- D. névjegy.

Tab. č. 103 Charakteristika úlohy č. 28

Ciel' úlohy	Charakterizovať pojmy: plagát, správa, inzerát, vizitka.
Kompetencia	Žiak vie charakterizovať pojmy: správa, pozvánka, plagát, vizitka, inzerát, reklama.
Zložka obsahu	Komunikácia a sloh
Tematický okruh	Plagát, inzerát, vizitka, správa
Požiadavka zo ŠVP	Žiak dokáže charakterizovať pojmy: plagát, správa, inzerát, vizitka.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Zapamätať si.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	B

▼ Úloha č. 29

Határozd meg egy szóval az alábbi főneveket!

Budapest, Tátra, Duna, Erdély

Tab. č. 104 Charakteristika úlohy č. 29

Cieľ úlohy	V texte rozoznať všeobecné, vlastné, konkrétne a abstraktné podstatné mená.
Kompetencia	Žiak dokáže triediť konkrétne a vlastné podstatné mená.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia
Tematický okruh	Tvarová rovina jazyka/Podstatné mená
Požiadavka zo ŠVP	Žiak dokáže rozoznať vlastné podstatné mená.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	tulajdonnév
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Főnév

▼ Úloha č. 30

Melyik sor hibátlan?

- A. A főzeléket is megszoktam enni.
- B. A főzeléket is meg szoktamenni.
- C. A főzeléket is megszoktamenni.
- D. A főzeléket is meg szoktam enni.

Tab. č. 105 Charakteristika úlohy č. 30

Cieľ úlohy	Aplikovať pravopisné zručnosti a vedomosti.
Kompetencia	Žiak vie správne používať pravidlá maďarského pravopisu primerané pre 1. stupeň základnej školy.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia
Tematický okruh	Tvarová rovina jazyka/Slovesá
Požiadavka zo ŠVP	Žiak vie pravopis slovies na požadovanej úrovni.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	uzavretá
Správna odpoveď	D

4.3. Ukážky vybraných úloh z maďarského jazyka a literatúry

V nasledujúcej kapitole uvádzame dve vybrané úlohy z maďarského jazyka a literatúry a ich charakteristiku. Tieto úlohy boli súčasťou testov z maďarského jazyka a literatúry pre 4. ročník základnej školy.

K vybraným úlohám uvádzame aj ukážky správnych žiackych riešení a taktiež ukážky typických žiackych chýb vyskytujúcich sa pri riešení daných úloh.

Úloha A

Fokozd az erős melléknevet!

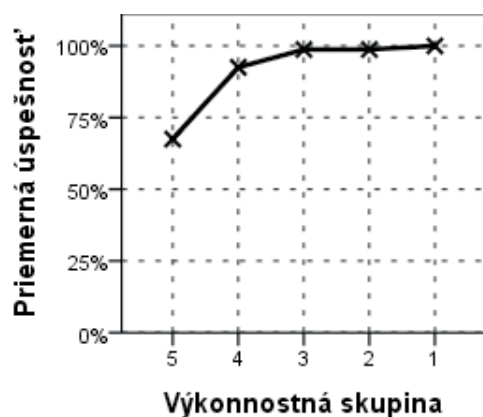
Tab. č. 106 Charakteristika úlohy A

Cieľ úlohy	Stupňovať prídavné meno.
Kompetencia	Žiak vie stupňovať prídavné mená.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia
Tematický okruh	Tvarová rovina jazyka/Prídavné mená
Požiadavka zo ŠVP	Žiak pozná základnú charakteristiku prídavných mien.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	Erősebb, legerősebb
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Erőssebb, legerőssebb, nagyon erős

Tab. č. 107 Súhrnná charakteristika úlohy A

Úspešnosť	91,5 %
Obťažnosť	8,5 %
Citlivosť	32,5 %
Neriešenosť	3,01 %
Medzipoložková korelácia	44,6 %

Graf 5 Graf distribúcie úspešnosti úlohy A

Úloha bola pre žiakov veľmi ľahká.

Ukážka žiackeho riešenia úlohy A

Ukážka č. 1

18. Fokozd az „erős” melléknevet.

erős, erősebb, legerősebb

Ukážka typických žiackych chýb vyskytujúcich sa pri riešení úlohy A

V úlohe A žiaci mali väčšinou problém s pravopisom, namiesto erősebb sa často objavilo síce správne stupňovanie podľa výslovnosti, v žiackych odpovediach často narážame na pravopisné chyby, napr. erőssebb, legerőssebb.

Ukážka č. 2

18. Fokozd az „erős” melléknevet.

erős, erősebb, legerőssebb legerősebb

Úloha B

Írd le jelen időben és jövő időben a volt szót!

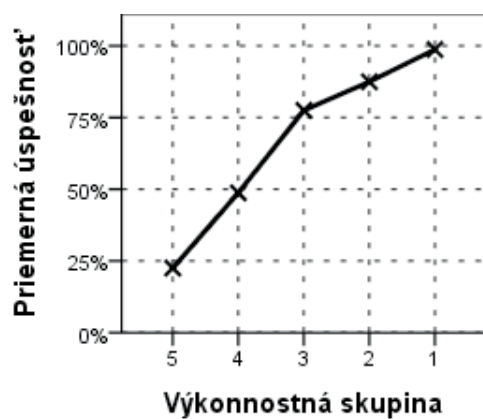
Tab. č. 108 Charakteristika úlohy B

Ciel' úlohy	Časovať sloveso
Kompetencia	Žiak dokáže časovať slovesá.
Zložka obsahu	Jazyk a komunikácia
Tematický okruh	Tvarová rovina jazyka/Slovesá
Požiadavka zo ŠVP	Žiak vie správne časovať slovesá.
Kognitívna úroveň	Faktické poznatky. Aplikovať.
Typ úlohy	otvorená
Správna odpoveď	Van, lesz
Nesprávna odpoveď (čo sa už považuje za nesprávnu odpoveď)	Vanni fog, vanni lesz, resp. keď odpoveď obsahuje aj slovo volt (minulý čas)

Tab. č. 109 Súhrnná charakteristika úlohy B

Úspešnosť	66,9 %
Obťažnosť	33,1 %
Citlivosť	76,2 %
Neriešenosť	6,02 %
Medzipoložková korelácia	51,9 %

Graf 6 Graf distribúcie úspešnosti úlohy B

Úloha bola pre žiakov ľahká.

Ukážky žiackych riešení úlohy B

Ukážka č. 1

07. Írd le jelen időben és jövő időben a „volt” szót.

van, lesz

Ukážka č. 2

07. Írd le jelen időben és jövő időben a „volt” szót.

van, volni.

Ukážka č. 3

07. Írd le jelen időben és jövő időben a „volt” szót.

van, volt

Ukážka č. 4

07. Írd le jelen időben és jövő időben a „volt” szót.

(ő most fog) (4 volt) ő most volt, ő volt most.

Použitá literatúra

- ANDERSON, L. W. et al. 2001. *Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing of Educational Objectives*. New York: Longman, 2001. 352 s. ISBN 0-321-08405-5
- BURJAN, V. 1999. *Tvorba a využívanie školských testov vo vzdelávacom procese*. Bratislava: EXAM, 1999. 50 s.
- GAVORA, P. 1996. *Výskumné metódy v pedagogike*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1996. 198 s. ISBN 80-223-1005-0
- Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike. ISCED 1 – Primárne vzdelávanie. [online] Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2008. 38 s. Dostupné na internete:
http://www.statpedu.sk/buxus/docs//kurikularna_transformacia/isced1_jun30.pdf
- HUDECOVÁ, D. 2007. *Revízie Bloomov taxonomie edukačných cieľov*. Dostupné na internete: <http://www.msmt.cz/Files/DOC/NHRevizeBloomovytaxonomieedukace.doc>
- CHAJDIÁK, J. 2003. *Štatistika jednoducho*. Bratislava: Statis, 2003. 194 s. ISBN 80-85659-28-X
- CHRÁSKA, M. 2007. *Metódy pedagogického výskumu. Základy kvantitatívneho výskumu*. Praha: Grada, 2007. 272 s. ISBN 978-80-247-1369-4
- JUŠČÁKOVÁ, Z. – RINGLEROVÁ, V. 2008. *Príručka na vysvetlenie pojmov používaných v záverečných správach zo štatistického spracovania testov EČ MS*. Bratislava: ŠPÚ, 2008. (interný materiál)
- LAPITKA, M. 1995. *Pedagogické diagnostikovanie a meranie*. In: *Pedagogická revue*, roč. 47, 1995, č. 9-10, s. 451-459.
- LAPITKA, M. 1996. *Tvorba a použitie didaktických testov*. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 1996. 134 s. ISBN 80-85756-28-5
- PASCH, M. - GARDNER, T. G. a kol. 2005. *Od vzdelávacieho programu k vyučovacím hodinám. Jak pracovat s kurikulem*. Praha: Portál, 2005. 416 s. ISBN 80-7367-054-2
- PRŮCHA, J. 1992. *Proměny vzdělávání v mezinárodním kontextu*. Praha: Karolinum, 1992. 156 s. ISBN 80-7066-546-7
- PRŮCHA, J. 1996. *Pedagogická evaluace*. Brno: Masarykova univerzita. 166 s. ISBN 80-210-96-02/58
- RINGLEROVÁ, V. – KOŠINÁROVÁ, T. 2012. *Porovnanie vedomostí a zručností desaťročných žiakov v testovaní matematiky v rokoch 2002 a 2011*. In *Jak učiť matematiku žákovi ve věku 10 – 16 let. Sborník příspěvků z celostátní konference*. Plzeň: Vydavatelství servis, s. 139 – 143. ISBN 978-80-86843-34-6
- RINGLEROVÁ, V. – KOŠINÁROVÁ, T. 2013. *Aplikačné úlohy z matematiky pre žiakov primárneho vzdelávania*. In *Matematika v primárnej škole. Rôzne cesty, rovnaké ciele. Zborník príspevkov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou*. Prešov: D. A. H., s.r.o., s. 206-210. ISBN 978-80-555-0765-1
- ROSA, V. 2007. *Metodika tvorby didaktických testov*. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2007. 72 s. ISBN 978-80-89225-32-3
- Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike. ISCED 1 – Primárne vzdelávanie. [online] Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2008. 38 s. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/buxus/docs//kurikularna_transformacia/isced1_jun30.pdf
- Štátny vzdelávací program. Matematika. Príloha ISCED 1. 2009 [online] Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2009. 35 s. Dostupné na internete: http://statpedu.sk/files/documents/svp/1stzs/isced1/vzdelavacie_oblasti/matematika_isced1.pdf
- Štátny vzdelávací program. Slovenský jazyk a literatúra. Príloha ISCED 1. 2011 [online] Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2009. 35 s. Dostupné na internete: http://statpedu.sk/files/documents/svp/1stzs/isced1/vzdelavacie_oblasti/slovensky_jazyk_isced1.pdf
- Štátny vzdelávací program. Maďarský jazyk a literatúra. Príloha ISCED 1. 2011 [online] Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2009. 35 s. Dostupné na internete: http://statpedu.sk/files/documents/svp/1stzs/isced1/vzdelavacie_oblasti/madarsky_jazyk_literatura_isced1.pdf
- ŠVEC, Š. a kol. 1998. *Metodológia vied o výchove*. Bratislava: IRIS, 1998. 304 s. ISBN 80-88778-73-5
- TUREK, I. 1995. *Didaktické testy. Kapitoly z didaktiky*. Bratislava: Metodické centrum, 1995. 90 s. ISBN 88796-99-7
- TUREK, I. 1996. *Tvorba a výber učiva. Vzdelávacie štandardy*. Bratislava: Metodické centrum, 1996. 60 s. ISBN 80-88796-34-2
- TUREK, I. 1996. *Učiteľ a didaktické testy*. Bratislava: Metodické centrum, 1996. 79 s. ISBN 80-7164-139-1
- VALENT, M. 2007. *Taxonómia vzdelávacích cieľov v novom šate. Pedagogické rozhľady*. Roč. 16, č. 5, str. 14-16.

Súbor úloh z matematiky

▼ 01. Vyber číslo, ktoré má na mieste stoviek nulu. Zapiš ho do rámečka.

4 278

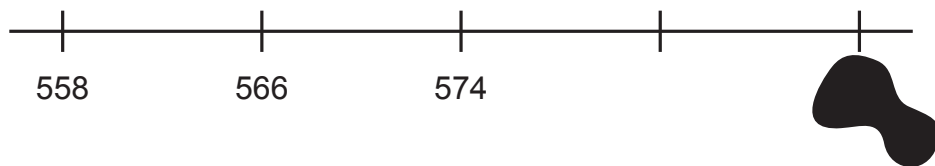
3 560

9 078

1 409

Odpoveď:

▼ 02. Ktoré číslo má byť na číselnej osi na obrázku pod machuľou?

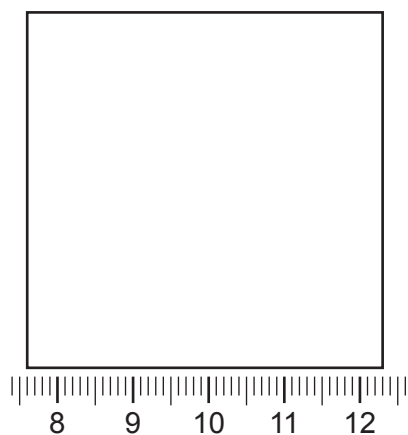
Odpoveď:

▼ 03. Doplň do rámečkov chýbajúce číslice. Výsledok odčítania zapiš do rámečka.

$$\begin{array}{r} 4 \ 9 \ 0 \ 5 \\ - 1 \ 2 \ \boxed{} \ 3 \\ \hline \boxed{} \ \boxed{} \ 3 \ \boxed{} \end{array}$$

Odpoveď:

- ▼ **04.** Koľko milimetrov meria plot okolo štvorcovej „minizáhradky“ na obrázku?

Odpoved':

- ▼ **05.** Rozdiel medzi číslom 900 a neznámym číslom je 400. Existujú dve takéto neznáme čísla. Vypočítaj ich súčet.

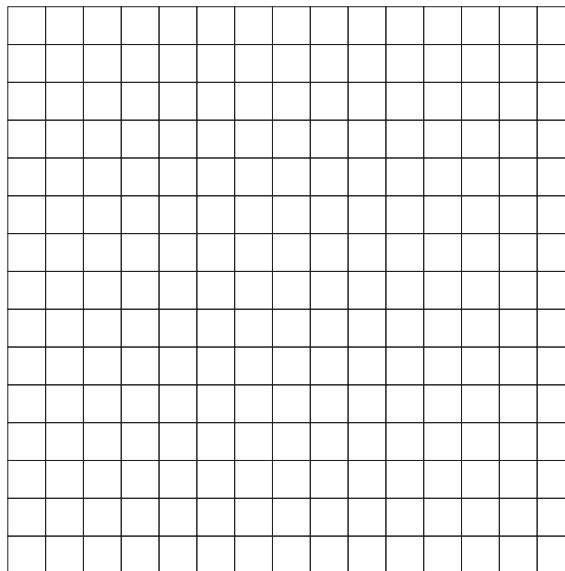
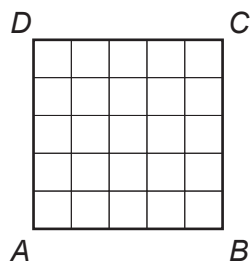
Odpoved':

- ▼ **06.** Zdeno mal špagát dlhý 3 m 5 dm. Odstrihol z neho kus dlhý 60 cm a dal ho Milanovi. Koľko cm špagátu zostalo Zdenovi?

Odpoved':

- ▼ 07. Narysuj do prázdnej štvorcovej siete štvorec $KLMN$ tak, aby strana štvorca $KLMN$ mala dvojnásobok dĺžky strany štvorca $ABCD$. Urči dĺžku jednej strany štvorca $KLMN$ v centimetroch.

Poznámka: Dĺžka strany každého štvorca v sieti je 5 mm.

Odpoveď:

- ▼ 08. Doplň čísla, ktoré sa skrývajú pod obdĺžnikom a trojuholníkom.
Vypočítaj súčet čísel pod obdĺžnikom a pod trojuholníkom.

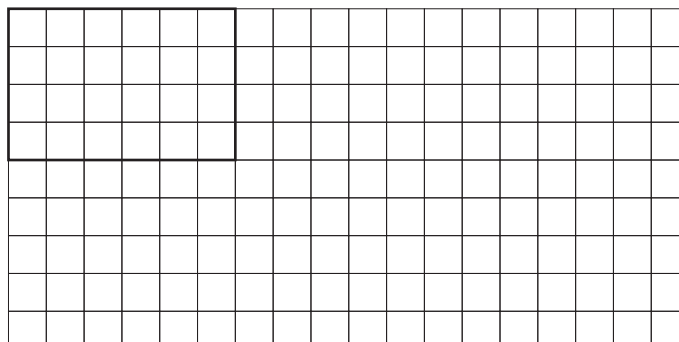
$$4000 : 100 = \boxed{}$$

$$80 : 10 = \triangle$$

Odpoveď:

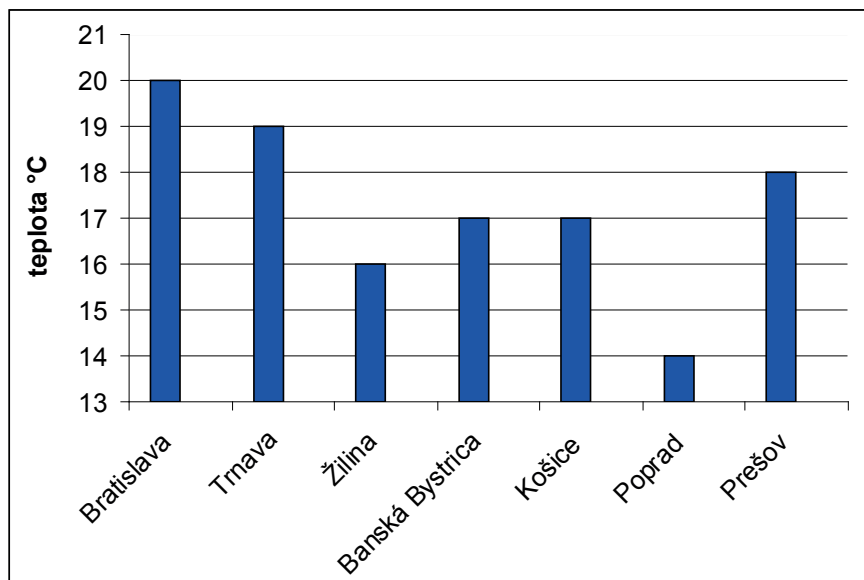
- ▼ 09. Úsečka XY je trojnásobkom kratšej strany obdĺžnika. Urči dĺžku úsečky XY v centimetroch.

Poznámka: Dĺžka strany každého štvorca v sieti je 5 mm.

Odpoveď:

- ▼ 10. V stĺpcovom diagrame sú zaznamenané teploty vzduchu vo vybraných mestách na Slovensku v jeden júnový deň o 11.00 hod. Urči rozdiel medzi najvyššou a najnižšou nameranou teplotou.

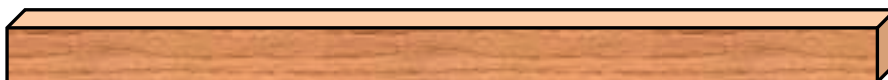

Odpoveď:

- ▼ 11. Julka mala kabát, ku ktorému si vždy brala jednu z troch čiapok a jeden z dvoch šálov. Koľkými rôznymi spôsobmi mohla skombinovať toto oblečenie?

Odpoveď:

- ▼ 12. Dedko potreboval rozpíliť drevený trám na tri časti. Zistil, že jedno prepílenie stojí 9 centov. Koľko centov zaplatí dedko za rozpílenie dreveného trámu?

Odpoveď:

- ▼ 13. Vypočítaj.

$$\begin{array}{r} 4837 \\ 2780 \\ \underline{622} \end{array}$$

Odpoveď:

▼ 14. Ktoré číslo je 3-krát väčšie ako číslo 100?

Odpoveď:

▼ 15. Milan má v USA bratranca. Milan potrebuje 45 amerických dolárov. Bratranec sľúbil Milanovi, že mu vymení eurá za americké doláre takto: 4 eurá za 5 amerických dolárov. Koľko eur si má Milan pripraviť na výmenu?

Odpoveď:

▼ 16. Medzi číslami 36, 42, 63, 54 nájdí to, ktoré spĺňa všetky 3 nasledujúce podmienky:

- Číslo sa dá deliť 6.
- Číslica na mieste desiatok je väčšia ako číslica na mieste jednotiek.
- Súčet jeho číslic je 9.

Odpoveď:

▼ 17. Kramárovci majú v knižnici 72 rozprávkových kníh, čo je o 48 viac ako encyklopédií. Koľko rozprávkových kníh a encyklopédií majú Kramárovci spolu v knižnici?

Odpoveď:

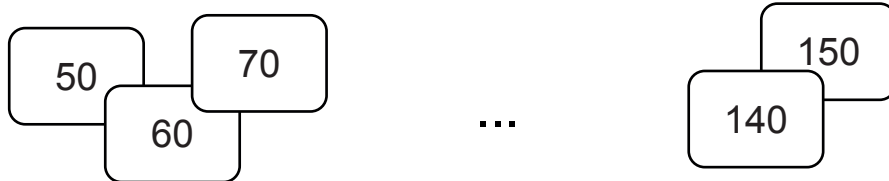
▼ 18. V mise je 30 jablák a 24 sliviek. Michal si zobral 3 jablká a štyrikrát viac sliviek ako jablák. Koľko kusov ovocia zostalo v mise?

Odpoveď:

- ▼ 19. Jana s Viliamom majú spolu 132 kg. Viliam má o 14 kg viac ako Jana. Koľko kg má Jana?

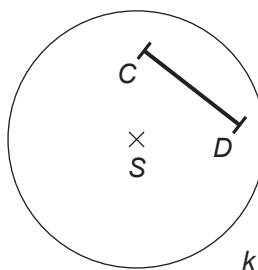
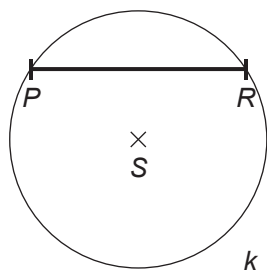
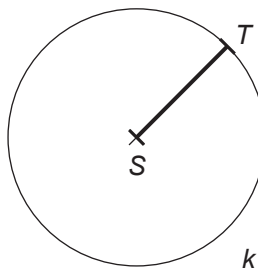
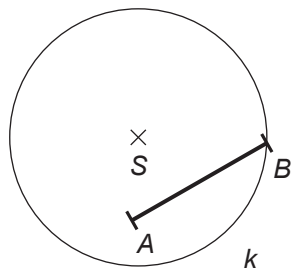
Odpoveď:

- ▼ 20. Alenka si vyrobila kartičky s číslami od 50 do 150. Čísla písala po desiatkach. Koľko kartičiek s trojcifernými číslami Alenka vyrobila?

Odpoveď:

- ▼ 21. Rozhodni, v ktorej možnosti je správne vyznačený polomer kružnice k .

- A. úsečka AB
- B. úsečka ST
- C. úsečka PR
- D. úsečka CD

Odpoveď:

- ▼ 22. Jurko kreslil geometrické tvary podľa určitého pravidla. Nájdi Jurkovo pravidlo.

Rozhodni, ako má pokračovať.

- A.
- B.
- C.
- D.

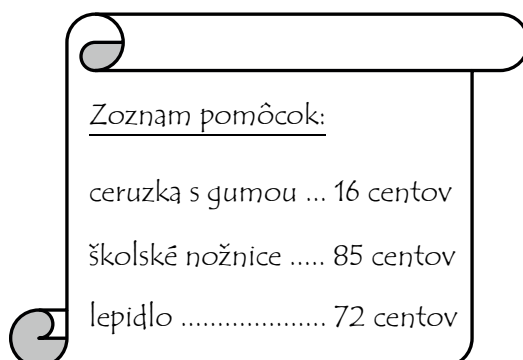
Odpoveď:

- ▼ 23. Vyber z čísel 6858, 9755, 4908, 6861 druhé najväčšie.

- A. 6858
B. 9755
C. 4908
D. 6861

Odpoveď:

- ▼ 24. Boris si potreboval dokúpiť niekoľko školských pomôcok. Na lístoček si napísal ich zoznam a ceny. Cenu každej pomôcky zaokrúhlil na desiatky. Akú sumu si zobral na nákup?

- A. 170 centov
B. 173 centov
C. 180 centov
D. 190 centov

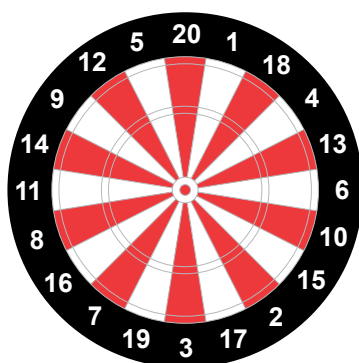
Odpoveď:

▼ 25. Ktoré číslo je riešením nerovnice $2369 > \square$?

- A. 2358
- B. 3200
- C. 2639
- D. 2371

Odpoveď:

▼ 26. Tomáš súťaží v hode šípkami. Podmienkou súťaže je pri každom hode získať aspoň 1 bod. Tomáš vyhrá, ak za dva posledné hody získa spolu 7 bodov. Koľko je všetkých výherných možností pri využití oboch hodov?

- A. 1 možnosť
- B. 2 možnosti
- C. 3 možnosti
- D. 4 možnosti

Odpoveď:

▼ 27. Peter má o 1400 znáмок viac ako Valéria. Valéria má o 550 znáмок menej ako Dušan. Ponúknuté vety porovnávajú počet znáмок Petra a Dušana. Vyber pravdivé tvrdenie.

- A. Peter má o 1950 znáмок viac ako Dušan.
- B. Peter má o 850 znáмок menej ako Dušan.
- C. Peter má o 1950 znáмок menej ako Dušan.
- D. Peter má o 850 znáмок viac ako Dušan.

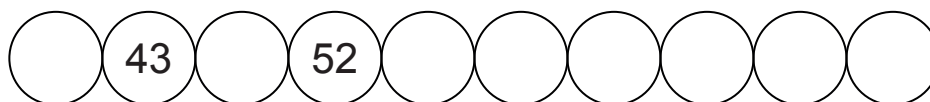
Odpoveď:

▼ 28. V ktorej možnosti sa nachádza nepravdivý výrok?

- A. Ak odčítam číslo 25 od čísla 79, dostanem číslo 53.
- B. Číslo sedemstodvadsaťosem je trojciferné.
- C. Medzi číslom 37 a číslom 128 sa nachádza číslo 59.
- D. Ak číslo 695 zaokrúhlím na desiatky, dostanem číslo 700.

Odpoveď:

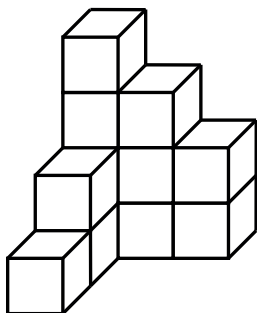
- ▼ 29. Súčet troch čísel v susedných kruhoch je vždy 100. Ktoré číslo má byť v poslednom kruhu vpravo?

- A. 43
- B. 52
- C. 5
- D. 95

Odpoveď:

- ▼ 30. Jakub, Betka, Denisa a Andrej nakreslili plán stavby z kociek. Žiadna kocka vzadu nechýba a ani nevyčnieva. Rozhodnite, kto z nich mohol podľa svojho plánu postaviť stavbu zobrazenú na obrázku.

Denisa:

4	2	1
3		
2		

Jakub:

4	3	2
2		
1		

Betka:

4	3	1
2		
1		

Andrej:

4	3	2
3		
1		

- A. Jakub
- B. Betka
- C. Denisa
- D. Andrej

Odpoveď:

KONIEC TESTU

Kľúč správnych odpovedí

MATEMATIKA

Číslo úlohy	Správna odpoveď
01.	9078
02.	590
03.	3632
04.	47
05.	1800
06.	290
07.	5
08.	48
09.	6
10.	6
11.	6
12.	18
13.	8239
14.	300
15.	36
16.	54
17.	96
18.	39
19.	59
20.	6
21.	B
22.	B
23.	D
24.	C
25.	A
26.	C
27.	D
28.	A
29.	B
30.	A
Max. počet bodov za test: 30	

Súbor úloh zo slovenského jazyka a literatúry

Ukážka 1 Kam v Bratislave?

30. jún – 18:00 - Valčíková tancovačka - Univerzitné centrum

1. júl – 12:00 - Preteky kačíc 2012 - charitatívne podujatie, Areál vodných športov Čunovo

10. júl – 20:00 - Elton John v Bratislave - koncert legendy svetovej populárnej hudby, Zimný štadión Ondreja Nepelu

8. júl – 17:00 - Bratislavský organový festival - na organ hrá Marek Vrábel, Hudobná sieň Bratislavského hradu

12. júl – 20:30 - Hudba na nádvorí 2012 - zabudnutá hudba hradov a zámkov, Centrum hudby Zichyho palác

14. júl – 15:00 - Zábava so šašom Marošom - veselá plavba pre rodiny s deťmi, zábavný pesničkový program, výletná loď Martin, Osobný prístav

(Zdroj: Bratislavské noviny 13/2012, upravené)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 01 – 06.

▼ 01. Dokonči vetu, aby bola podľa ukážky pravdivá.

Charitatívne podujatie sa uskutočnilo...

- A. 10. júla o 18:00 na výletnej lodi Martin.
- B. 1. júla o 17:00 v hudobnej sieni.
- C. 10. júla o 20:00 na zimnom štadióne.
- D. 1. júla o 12:00 v areáli vodných športov.

▼ 02. Ako sa volá hudobník, ktorý vystúpi na Bratislavskom hrade?

- A. Elton John
- B. Ondrej Nepela
- C. Marek Vrábel
- D. Šašo Maroš

▼ 03. V ktorej dvojici slov z ukážky nastáva spodobovanie?

- A. koncert, centrum
- B. loď, plavba
- C. pontón, program
- D. hudba, zábava

▼ **04.** Aké spoluhlásky na nachádzajú v podčiarknutom slove v ukážke?

- A. 2 tvrdé spoluhlásky
- B. 1 mäkká spoluhláska
- C. 3 obojaké spoluhlásky
- D. 4 tvrdé spoluhlásky

▼ **05.** Napíš, ktorý údaj chýba v nasledujúcom ozname.

Na výletnej lodi Martin sa deti môžu o 14.00 hod. stretnúť so šašom Marošom.

.....

.....

▼ **06.** Z podčiarknutej časti textu v ukážke vypíš prídavné mená, ktoré sú v ženskom rode.

.....

Ukážka 2
Rýmovanie

*Vymýšľal raz mím
dokonalý rým.
Vysoko si však dal latku -
sedem slabík v jednom riadku.
Krútil slová a nie a nie,
ťažké bolo rýmovanie,
až bol z toho mimo mím.
Všetky verše spálil v krbe
a poslal ich cez komín.*

Grigorij Starodubcev

Vysvetlenie: Mím je divadelný herec, ktorý hrá bez slov pomocou výrazu tváre a pohybov tela.

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 07 – 12.

▼ **07.** O čo sa pokúšal mím?

- A. Vytvoriť báseň zo siedmich riadkov.
- B. Vytvoriť riadok zo siedmich slabík.
- C. Vytvoriť vetu zo siedmich hlások.
- D. Vytvoriť rým zo siedmich slabík.

▼ **08.** Aký význam má podčiarknutá časť básne?

- A. Rýmy písal pod vysoko zavesenou látkou.
- B. Drevenou látkou si robil riadky na rýmy.
- C. Mím si vymyslel veľmi náročnú úlohu.
- D. Rýmy písal na latku, ktorá bola vysoko.

▼ **09.** Urč pád posledného slova v ukážke 2.

- A. genitív
- B. datív
- C. akuzatív
- D. inštrumentál

▼ 10. V ktorých veršoch v ukážke 2 je 7 slabík?

- A. v 1. a 5. verši
- B. v 3. a 4. verši
- C. v 2. a 6. verši
- D. v 7. a 9. verši

▼ 11. *Keď mám spálil nepodarené verše, ponáhlal sa za moderátorom do rozhlasu nahrať rozhovor o jeho zaujímavej a nevšednej práci v divadle.*

Ako nazývame takýto druh cieleného rozhovoru dvoch ľudí na určitú tému?

12. Z ukážky 2 vypíš slová, ktoré sa rýmujú so slovom *riadku* a *komín*.

Ukážka 3

Slon, otec všetkých zvierat, povolal raz zvieratá do lesa na veľkú poradu. Dostavili sa všetci okrem slimáka. Ten sa doterigal až posledný a veľmi neskoro.

„No, konečne si už tu,“ - povedal otec slon – „odkiaľ ideš a tak pomaly?“

„Vieš, bojím sa zimy a dažďa, a preto som sa z polcesty vrátil, reku, pre istotu si zoberiem svoj domec so sebou na chrbát.“

Slon si vypočul ospravedlnenie slimáka a povedal:

„Nie si hlúpy, slimák. Ale musím ťa predsa len potrestať, pretože si prišiel neskoro na toto zhromaždenie. Odteraz si budeš nosiť domec stále so sebou.“

(Zdroj: Štefánia Beňová, Rozprávky a príbehy – upravené)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 13 – 18.

▼ 13. Aký trest dal slon slimákovi?

- A. Musí prenechať dom inému slimákovi.
- B. Nesmie nikdy odísť bez svojho domu.
- C. Musí nosiť dom vždy, keď je zima a prší.
- D. Nesmie svoj dom nosiť na zhromaždenie.

▼ 14. Ktorý nadpis je vhodný pre ukážku?

- A. Veselé zvieratká
- B. Lenivý slimák
- C. Slimačí domček
- D. Hlúpy slimák

▼ 15. Aké hlásky sú v slove zvieratá?

- A. 4 spoluhlásky, 4 samohlásky
- B. 2 samohlásky, 1 dvojhlásky, 3 spoluhlásky
- C. 1 dvojhlásky, 7 spoluhlások
- D. 1 dvojhlásky, 2 samohlásky, 4 spoluhlásky

▼ 16. Z akých častí sa skladá podčiarknutá veta v ukážke?

- A. uvádzacia veta, priama reč, priama reč
- B. uvádzacia veta, priama reč, uvádzacia veta
- C. priama reč, uvádzacia veta, priama reč
- D. priama reč, uvádzacia veta, uvádzacia veta

▼ 17. Nájdi a vypíš z ukážky sloveso, ktoré je v 3.osobe množného čísla a v minulom čase.

▼ 18. Napíš, ktoré slovo používame v ospravedlnení a slimák ho zabudol použiť.

Ukážka 4

Oblubujete napínavé príbehy? Tak potom je tu niečo pre vás!

*Knižka **Brána do tmy** od Miroslava Kumera prináša plno záhadných a napínavých príbehov, ktoré zažíva trojica nerozlučných kamarátov počas svojich letných prázdnin u starých rodičov. Tajomné chodby v skalách, riečne zákutia a starobylé zrúcaniny sú pre odvážnych a zvedavých školákov tie najlepšie miesta na dobrodružstvá. Vzrušujúce príbehy v rozsahu 95 strán doplnené príťažlivými ilustráciami samotného autora si môžete zakúpiť vo vašom kníhkupectve od mája tohto roku.*

Bežná cena knižky je 7,70 €.

Viac na www.mirokum.sk

Objednávky na adrese: MIROKUM, Spisovateľská 44, 845 37 Bratislava

tel.: 0945 788 544

(Zdroj: žiacka práca)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 19 – 24.

▼ 19. V ktorom ročnom období sa odohráva dej knihy *Brána do tmy*?

- A. jar
- B. leto
- C. jeseň
- D. zima

▼ 20. Ktoré slová sú kľúčové slová ukážky?

- A. kniha, zábava, napätie, prázdniny, inzerát
- B. cena, kontakt, zábava, napätie, prázdniny
- C. deti, zábava, napätie, prázdniny, hrad
- D. deti, starí rodičia, prázdniny, inzerát

▼ 21. Urč poradie slovných druhov v prvej vete ukážky.

- A. sloveso, podstatné meno, zámeno
- B. podstatné meno, sloveso, prídavné meno
- C. sloveso, príslovka, podstatné meno
- D. sloveso, prídavné meno, podstatné meno

▼ 22. Ktorá z informácií v ukážke chýba?

- A. internetová adresa
- B. mailová adresa
- C. telefonický kontakt
- D. adresa sídla

▼ 23. Napíš meno ilustrátora knihy *Brána do tmy*.

▼ 24. Napíš druh podčiarknutej vety v ukážke.

▼ 25. Ktoré vlastnosti má podľa ukážky dikobraz?

Dikobraz je najväčší európsky hlodavec. Pripomína trochu jazveca, ktorému narástli dlhé ostne. Keď sa otrasie ako pes, ostne mu vypadnú, pretože sú slabo zachytené v koži. Vie nimi výhrazne zaštrkovať alebo popichať. Nie je to však bojovník. Zachraňuje sa behom. Keď má útočníka za päťami, odrazu sa zastaví a ten sa napichne na jeho ostne. Pritom je dikobraz mierumilovný a snaží sa takýmto stretnutiam vyhnúť. Celý deň sa zdržuje v podzemnej nore a von vychádza až po zotmení.

(Zdroj: Marta Šurinová: *Deti v zelenom*, Slniečko, október 2003)

- A. pokojný nočný bylinožravec
- B. útočný hlodavec s ostňami
- C. kamarátsky nočný hlodavec
- D. najväčší odvážny cicavec

▼ 26. Ako nazývame vetu „Dvakrát meraj, raz strihaj.“?

- A. hádanka
- B. porekadlo
- C. prirovnanie
- D. príslovie

▼ 27. Ktorý z textov je správa?

- A. *Pozývame Vás na výstavu automobilov v dňoch 26.3. – 30. 3. 2012 v čase od 10:00 do 17:00 v Múzeu dopravy v Martine.*
- B. *Predám 3-ročný bicykel značky Blesk vo veľmi dobrom stave aj s cyklistickou prilbou za 150 eur. Tel.: 0903 841 325*
- C. *S nami môžete letieť počas celého augusta do USA len za 40 eur! Letenky už teraz v predaji! Cestovná kancelária Slniečko, ckslniecko@zoznam.sk*
- D. *Dopravný podnik mesta Bratislavy zmenil počas jarných prázdnin trasu autobusovej linky č. 63.*

▼ 28. V ktorej možnosti sú všetky slová napísané správne?

- A. samička, zmyzík, mydlo, mihalnica
- B. pytlík, opica, pytač, napichnúť
- C. víška, vyhňa, vidlička, vysieť
- D. rytier, krídla, stríčko, korýtko

▼ 29. Vypíš z textu dve rôzne zdrobneniny.

Na lúke

Zelené má tráva vlásky
a v nich kvitnú sedmokrásy.
Ja mám vlásky tmavé
a v nich ako v tráve
biely venček ani víla,
sama som ho dneska víla.

(Elena Čepčeková)

▼ 30. Napíš, ako nazývame ľudové výroky súvisiace s pozorovaním prírody a počasia.

KONIEC TESTU

Kľúč správnych odpovedí

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Číslo úlohy	Správna odpoveď
01.	D
02.	C
03.	B
04.	C
05.	dátum, kedy to bude, deň, veta, v ktorej je táto informácia obsiahnutá
06.	veselá, výletná
07.	B
08.	C
09.	C
10.	D
11.	interview, rozhovor
12.	latku, mím, riadku – latku, komín – mím
13.	B
14.	C
15.	D
16.	C
17.	dostavili, dostavili sa
18.	prepáč, prepáčte, ospravedlňujem sa, ospravedlňte ma (pardón)
19.	B
20.	A
21.	D
22.	B
23.	Miroslav Kumer, Kumer, spisovateľ Kumer
24.	zvolacia veta, zvolacie, Je to zvolacia veta.
25.	C
26.	D
27.	D
28.	B
29.	vlásky, venček
30.	pranostika, ľudová pranostika
Max. počet bodov za test: 30	

Súbor úloh z maďarského jazyka a literatúry

1. kiinduló szöveg

Az étkezés

Zöldséget a honfoglalók nemigen fogyasztottak. Azt viszont tudjuk, hogy „sok szántóföldjük” volt. Az árpát, a búzát és a kölest már a honfoglalás előtt termesztették.

A régészek nagyon sok kézi malomkövet tártak föl, csaknem minden háznál lehetett kézi malom. A lisztből, vízből, sóból készült tésztát izzó kőre öntötték. Ez a lepény volt a palacsinta őse. (Van falu, ahol a palacsintát ma is „kövönsült”-nek nevezik.)

Ki ne hallott volna a „hamuban sült pogácsáról”?

Nem amolyan mesebeli csacsкасágról van szó. Az ezer év előtti asszonyok a búzakaralásokat, amikor a szemek még ujjal szétnyomhatók voltak, a tűz lángjánál megpörkölték. A karalások elhamvadtak, a szemek pedig megduzzadva megmaradtak. Ezeket a szemeket fateknőben vagy cseréptálban szétmorzsolták, mozsárban megtörték, sóval elkeverték. Vízrel vegyítve öklömnyi gömböket alakítottak, és a parázsban megsütötték. Hát így készült a hamuban sült pogácsa! (Egy-két nemzedékkel ezelőtt még volt falu, ahol még ismerték.)

(forrás: Závodszy Géza: Az étkezés, Magyar mondák - magyar történetek, részlet)

K uvedenej ukážke sa vzt'ahujú úlohy č. 1 až 6.

▼ 01. Miért volt a honfoglalóknak „sok szántóföldjük”?

- A. Mert szerették a palacsintát.
- B. Mert sok pogácsát sütöttek.
- C. Mert gabonát termesztettek.
- D. Mert zöldséget termesztettek.

▼ 02. Mit nem termesztettek a honfoglalók?

- A. árpát
- B. kukoricát
- C. kölest
- D. búzát

▼ 03. Melyik az a lehetségsor, amelyben a kiinduló szöveg minden összetett szava megtalálható?

- A. honfoglaló, honfoglalás, szántóföld, kövönsült, búzakaralás, fateknő, cseréptál, malomkő
- B. honfoglaló, régész, honfoglalás, szántóföld, búzakaralás, fateknő, cseréptál, malomkő
- C. honfoglaló, honfoglalás, szántóföld, mesebeli, búzakaralás, fateknő, cseréptál, malomkő
- D. kövönsült, honfoglalás, szántóföld, asszony, búzakaralás, fateknő, cseréptál, malomkő

▼ **04.** Állapítsd meg az idézet alapján, melyik állítás igaz!

- A. A lisztből, vízből, sóból készült pogácsát izzó kővön sütötték.
- B. A palacsinta őse lisztből, vízből, sóból készült, hamuban sült lepény volt.
- C. A hamuban sült pogácsa csak amolyan mesebeli csacskaság.
- D. A lisztből, vízből, sóból készült, izzó kővön sült lepény volt a palacsinta őse.

▼ **05.** Hogyan készült a hamuban sült pogácsa?
Számold meg a mondatokat a munkamenetnek megfelelően!

..... Öklömnyi gömböket alakítottak.

..... A gömböket parázsban megsütötték.

..... A megduzzadt szemeket mozsárban megtörték.

..... A szemeket sóval elkeverték.

▼ **06.** Írd le egy szóval, milyenek voltak a szemek akkor, amikor még ujjal szétnyomhatók voltak!

2. kiinduló szöveg

A béka és az ökör

Meglátta az ökröt a réten a béka.

– Be hatalmas állat! – gondolta.

– De még ma, meglátjátok, nővök én is ekkorára! S elkezdte szívni a levegőt magába. Az egész békanép körülállta s nézte.

– Hiába erőlködsz!

– Hagyd el már!

– Elég, te!

A béka nagyot nyelt s kidüllesztve gyomrát dühösen kérdezte:

– Melyikünk nagyobb hát?

– Az ökör! – felelték. A béka pocakját még jobban fölfújta, mint valami labdát.

– No, ki nagyobb? – nyögte nehéz szusszanással. S nyomban szét is repedt egy nagy pukkanással.

(forrás: Phaedrus: A béka és az ökör, Rónay György átdolgozása, adaptált szöveg)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy č. 7 – 12.

▼ 07. Kivel vagy mivel akart versenyezni a béka?

- A. Magával.
- B. Az ökörral.
- C. A békákkal.
- D. A labdával.

▼ 08. Fejezd be az állítást, hogy igaz legyen!

Ez a történet egy

- A. elbeszélés.
- B. mese.
- C. monda.
- D. vers.

▼ 09. A meglátta, állat, ekkorára, körülállta, kidüllesztve szavakban az a közös, hogy

- A. minden magánhangzójuk rövid.
- B. minden magánhangzójuk hosszú.
- C. hosszú egyjegyű mássalhangzó van bennük.
- D. hosszú kétjegyű mássalhangzó van bennük.

▼ 10. Mi a *hatalmas* szó ellentétes párja?

- A. magas
- B. pici
- C. kövér
- D. alacsony

▼ 11. Az alábbi szavak közül melyik a kakukktolás?

meglátta, pocakját, fölfújta, nyögte

▼ 12. Határozd meg az *ökrök* szó egyes számát!

3. kiinduló szöveg

Az alma

A nyúl az erdőben ugrándozott, amikor a fa tetején meglátott egy piros almát. Hiába ugrált, nem tudta leszedni.

Arra repült a varjú. Ő letépte az almát, de kipottyant a csőréből, és éppen egy összegömbölyödött sündisznó hátára esett. A sün azon nyomban elszaladt vele.

A nyúl utánakiáltott:

– Állj meg! Ez az én almám!

– Az enyém! – háborgott a sün.

– Még mit nem! Természetesen az enyém! – káromta a varjú.

Nem tudtak megegyezni, még össze is verekedtek. Arra járt a medve.

– Min veszekedtek? – érdeklődött.

– Nem tudjuk eldönteni, kié legyen az alma – mondták egyszerre. Elmesélték a medvének az egész történetet. Erre a medve így szólt:

– A nyúl észrevette, a varjú leszakította, a sün pedig elkapta. Mindenkinek jár az almából! Vágjátok fel egyenlő részekre, és mindenki vegyen belőle egy darabot!

A sün elosztotta az almát négyfelé. Egy szeletet kapott a nyúl, egy szeletet a varjú, és egy részt bekapott a sün. A negyedik szeletet odaadták a medvének, mert kibékítette őket.

(forrás: Reith Mónika: Az alma, Tarka mesék állatokról, Konsept-H Kiadó, adaptált szöveg)

K uvedenej ukážke sa vzťahuje úlohy č. 13 – 18.

▼ 13. Melyik cím illik leginkább a meséhez?

- A. A sün szerencséje
- B. Vita az erdőben
- C. Az igazságos medve
- D. Az éhes nyúl

▼ 14. Mit jelent a *háborgott* szó?

- A. kiabált
- B. borogatott
- C. háborúzott
- D. mérgelődött

▼ 15. Állapítsd meg a szöveg alapján, kik a mese szereplői!

- A. A nyúl, a holló, a sün és a medve.
- B. A nyúl, a varjú, a sün és a medve.
- C. A nyest, a varjú, a sün és a medve.
- D. A nyúl, a varjú, a sün és a mókus.

▼ 16. Melyik állítás igaz?

- A. A sün szedte le az almát.
- B. A nyúl kapta el az almát.
- C. A medve is kapott almát.
- D. A varjú ette meg az almát.

▼ 17. Rakd időrendi sorrendbe a történetet!

..... A varjú leszakította az almát.

..... A nyúl hiába ugrált, nem tudta leszedni az almát.

..... A bölcs medve eldöntötte, kié legyen az alma.

..... Az alma a sün tüskés hátára esett.

..... Minden állat egy szelet almát kapott.

▼ 18. Hogy nevezzük a nyulat, varjút, sünt, medvét egy közös szóval (gyűjtőnévvel)?

4. kiinduló szöveg

A mackó és a tavasz

Gyermekkoromban igen - igen szerettem volna medvét látni. A kíváncsiság azért támadt föl bennem, mivel édesanyám február másodikán, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján már évek óta rendszerint azzal ébresztett:

– Na, most derül ki, meddig tart még a tél... A medve ugyanis ma jön ki a barlangjából, hogy körülnézzon..., és ha a napsütésben meglátja a saját árnyékát, bizony visszacammog... Ha viszont szeles, rossz, goromba idő fogadja, a maci megrázza magát, és azt mondja: „Fújjad, fújjad, nem sokáig fújod már!”, s azzal szépen kint marad, mert hamarosan megenyhül az időjárás. Egy versike is szól róla...

– Tudom, tudom! – rikkantottam, s már szaladtam is az ablakhoz, hogy lássam, vajon miként dönt a maci.

A látvány kissé elszomorított: az égbolt sötétén komorlott, fúj a szél, és hordta a havat az udvaron, mintha tisztára akarná söpörni.

– Ezek szerint hamarosan beköszönt a tavasz – mondtam elszontyolodva. Arra gondoltam, hogy vége a nagyszerű szánkózásoknak a Mázik-hegyen, a pazar „sinkózásoknak”, azaz csúszkálásoknak a kenderáztató tavacska tükörfényes jegén, vagyis rövidesen vége a télnek...

(forrás: Tóth Elemér: A mackó és a tavasz, Gyermekkorom emlékcserépei, adaptált szöveg, részlet)

K uvedenej ukážke sa vzt'ahujú úlohy č. 19 – 23.

▼ 19. Mivel ébresztette február 2-án a kisfiút az édesanyja évek óta?

Azzal, hogy

- A. a maci meglátja az árnyékát.
- B. a maci ma jön ki a barlangjából.
- C. a maci megrázza magát.
- D. a maci jelzi, meddig tart a tél.

▼ 20. Mikor jön ki a medve a barlangjából először?

- A. Március elején.
- B. Február végén.
- C. Január végén.
- D. Február elején.

▼ 21. Miért gondolta a fiú, hogy rövidesen vége a télnek?

- A. Mert napsütéses idő volt.
- B. Mert megenyhült az időjárás.
- C. Mert rossz idő volt.
- D. Mert sötét volt.

▼ 22. Állapítsd meg az idézet alapján, melyik állítás igaz!

- A. Ha szeles, rossz, goromba idő fogadja a medvét, visszacammog.
- B. Ha a medve a napsütésben meglátja az árnyékát, kint marad.
- C. Ha a medve a napsütésben meglátja az árnyékát, visszacammog.
- D. Ha fúj a szél és hordja a havat, a medve visszacammog.

▼ 23. Mikor van Gyertyaszentelő Boldogasszony napja?

Voľné úlohy

Úlohy č. 24 – 30 nie sú viazané na niektorú z ukážok. Ich súčasťou je krátky text, ktorý poskytuje jazykový materiál pre riešenie úlohy.

▼ 24. Írd le más szóval!

elszontyolodva

▼ 25. Melyik szólásban, közmondásban nincs fokozott melléknév?

- A. Jobb ma egy veréb, mint holnap egy tűzok.
- B. Beszélni ezüst, hallgatni arany.
- C. Többet ésszel, mint erővel!
- D. Aki kisebb, frissebb, aki hosszabb, rosszabb.

▼ 26. Írd le számjegyekkel az alábbi szövegben található tőszámneveket!
Az ismétlődő számokat elég egyszer leírni.

„- Hát, kérlek szépen – kezdett bele -, a pomogácsok kétszer akkorák, mint egy elefánt. Öt lábuk van és öt kezük. S mind az öt kezükben egy-egy gyilok.”

(részlet: Lázár Ervin: Mikkamakka és a többiek című meséből)

▼ 27. Melyik szó tartalmazza ezeket a betűket? **CS T K Ö Ü**

- A. csülök
- B. csütörtök
- C. tücsök
- D. csűrök

▼ 28. Fejezd be az állítást, hogy igaz legyen!

Tisztelettel meghívjuk Önöket az amatőr festők festményeit bemutató tárlatra. Az ünnepélyes megnyitóra 2013. május 6-án 17.00 órakor kerül sor. A kiállítás 2013. július 5-ig látogatható.

Üdvözlettel a Csallóközi Múzeum munkatársai

Ez a szöveg egy

- A. hirdetés.
- B. meghívó.
- C. plakát.
- D. névjegy.

▼ 29. Határozd meg egy szóval az alábbi főneveket!

Budapest, Tatra, Duna, Erdély

▼ 30. Melyik sor hibátlan?

- A. A főzeléket is megszoktam enni.
- B. A főzeléket is meg szoktamenni.
- C. A főzeléket is megszoktamenni.
- D. A főzeléket is meg szoktam enni.

VÉGE A TESZTNEK.

Kľúč správnych odpovedí MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Číslo úlohy	Správna odpoveď
01.	C
02.	B
03.	A
04.	D
05.	3, 4, 1, 2
06.	puhák
07.	B
08.	B
09.	C
10.	B
11.	pocakját
12.	ökör
13.	B
14.	D
15.	B
16.	C
17.	2, 1, 4, 3, 5
18.	állatok/állat/vadállat
19.	B
20.	D
21.	C
22.	C
23.	február 2-án, február 2., február másodikán
24.	elszomorodva
25.	B
26.	1, 5
27.	C
28.	B
29.	tulajdonnév
30.	D
Max. počet bodov za test: 30	

ISBN 978-80-89638-03-1

